

Valgamaa aasta õpetaja on Otepää Gümnaasiumi õpetaja Heivi Truu

25. augustil tunnustati Valgamaa hariduskonverentsil Valgamaa Aasta Õpetajaid. Kõige suurema tunnustuse – Valgamaa Aasta Õpetaja tiitli sai Otepää Gümnaasiumi ajaloo- ja ühiskonnaõpetuse õpetaja Heivi Truu. Heivi Truu valiti ka Valgamaa gümnaasiumiõpetajaks.

Õpetaja Heivi on aktiivne kogukonna liige, kes peab oluliseks õpilaste kaasamist kõikidesse piirkonna tegemistesse. Olgu selleks siis koristustalgud, tähtpäevad, kodanikupäev, temaatiliste Ajarännakute läbiviimine või kodukoha ajaloo uurimine. Tä tegeleb teadlikult väärtuskasvatusega ning kaasab õpilased aruteludes, viib läbi rühmatöid ning praktilisi tegevusi. Ainetunnid on täis arutelusid koolis, kogukonnas ja ühiskonnas toimuvast, mistõttu on fookuses üldtuntud moraalliteemad.

Vajadusel paigutatakse klassiruumis mööblit, et tekitada tsoone ühiseks õppimiseks või grupitööks. Pidevas kasutuses on digivahendid, mille toel uuritakse vanu arhiividokumente, vaadatakse õpitava ilmestamiseks filme või analüüsitakse mõnda sündmust. Õpetaja Heivi kaasab oma tundides põnevaid külalisi ja viib õpilasi õppekäikudele nii kohalikesse asutustesse kui kaugemale. Selle õpetaja klassiruum on sisustatud kõikvõimalike

Vasakult: valla haridusnõunik Janika Laur, Heivi Truu ja vallavanem Jaanus Barkala

kaartide, atlaste, piltide, raamatute ning pisivahenditega, mis toetavad õppesisu mõistmist.

Otepää vald ja Otepää Gümnaasium on väga uhked, et just õpetaja Heivi sai kõrgeima maakondliku tiitli, mida õpetajatele antakse.

Hariduskonverentsil jagus tunnustusi ka teistele. Ettevõtliku Kooli edulugude konkursil tunnustati kõiki sinna esitatud toremaid lugusid. Keeni Põhikooli ja lasteade Kratila tunnustatud edulood

on „Kohvikust Mudaköögiini“ ja „Keeni Kooli ajaleht“. Üleriigilisele konkursile saadeti edasi mitu Valgamaa kooli lugu, nende hulgas ka „Keeni Kooli ajaleht“.

Valgamaa hariduskonverentsil käisid õpetajaid õnnitlemas vallavanem Jaanus Barkala ja haridusnõunik Janika Laur ning Otepää Gümnaasiumi direktor Maire Murumaa.

MONIKA OTROKOVA
Foto: Gläneli Fotokunst

Ohhoo, Otepää
24. sept. 2022

PROGRAMM

11.00	Avasõnad
11.20	Otepää valla isetegevuslased
11.30	Teadusteater „Teeme keemiat“
12.10	Noorte-etendus „EV sünnipäev“
12.40	Esineb Anastasia Koliesnik (UKR)
13.00	Paneeldiskussioon „Ettevõtlus maal“
13.15	Otepää valla isetegevuslased
13.30	Viktoriin „Hea lapsevanem“
14.00	Laval on Otepää juurtega tipptegijad
14.00	Noorte mini-häkaton
14.15	Vabatahtlike seltsiliste tutvustus
14.30	Koolijuhtide nõustamiskohvik
15.00	Esineb noorte pärimusbänd TradiMus
16.00	Lõpusõnad

Päevajuht on Merilin Kirbits

Maal elamise päev

LEADER EESTI

Otepää Kultuurikeskused

Otepää

Otepääl tähistati Ukraina iseseisvuspäeva

27. augustil tähistati Otepää kultuurimajas Ukraina iseseisvuspäeva.

Rohkearvulisele publikule esines Ukrainast kohale lennanud tuntud Ukraina estraadiartist Mykhailo Hrytskan, Otepää sõpruspiirkonnast Umani rajoonist tütarlaste duo „Kristall“ (Miroslava Shevchuk ja Mishel Kovalenko) ning Ljubov Laur ja Irina Solomatina Ukraina Eesti Seltsist. Avati näitus „Imeilus Umanimaa“.

Külalisi võtsid Ukraina kombe kohaselt pekileiva ja viinaga vastu Otepää vallavolikogu esimees Rein Pullerits ja vallavanem Jaanus Barkala.

Kultuurimaja oli ukraina rahvustikanditega kaunistatud ja muidugi ei puudunud lavalt päevalilled. Kontsert algas Ukraina hümniga ning vaheldumisi kõlasid Ukraina rahvalaulud ja estraadimuusika. Kohapeal andsid intervjuu kontserdi algataja ja korraldaja, Ukraina sõjapõgenik Umani rajoonist Mariia Rudik ja Otepää Gümnaasiumi õpetaja ukrainlanna Mariia Medvichuk. Kõlas ka sõpruspiirkonna Umani rajoonivalitsuse juhataja Igor Myklaschuki videotervitus otepäälastele.

Sõna võttis Otepää vallavanem Jaanus Barkala. „Mul on hea meel, et saame siin, Otepääl, pakkuda ukrainlastele tuge. Kui riik küsib meie käest, kuidas me hakkame saame, siis ütleme, et ukrainlased on meie külalised, mitte sõjapõgenikud ja meie suhtume neisse, nagu oma külalistesse. Kunagi ütles Heinz Valk, et ükskord me

võidame niikuinii ja ka Ukraina võibab ükskord niikuinii!“ ütles vallavanem Jaanus Barkala.

„Täna Otepää elanikke selle eest, et Otepää linn sai minu sõjaaegseks varjupaigaks. Täna kõiki, kes tulid kontserdile ja avaldasid sellega toetust esinejatele. Eriline tänu neile, kes tegid annetuse

Umani rajooni tuletõrjeauto soetamiseks. Suur aitäh kõigile!“ ütles kontserdi idee algataja Ukraina sõjapõgenik Otepääl Mariia Rudik.

Meeleoluka kontserdi lõpetas suure Ukraina lipu saali toomine, seejärel said kõik uudistada näitust „Imeilus Umanimaa“ ja juttu vesta tordilauas.

Heategevusliku kontserdi toetasid ja korraldasid: Otepää vald, Otepää kultuurikeskused, Palanka omavalitsus, Umani rajoon ja ukraina ettevõtjad.

MONIKA OTROKOVA
Fotod: VALJU ALOEL

AMETLIK INFO

Otepää Vallavalitsuse istungil

22.08.2022

- Määrati **Lauküla külas asuva Väha katastriüksuse** (katastritunnus 72401:001:0135) jagamisel moodustatavate katastriüksuste kohanimed, koha-aadressid ja kasutamise sihtotstarbed järgmiselt: 1.1 katastriüksuse kohanimi **Väha mets**, koha-aadress Väha mets, Lauküla küla, sihtotstarve maatulundusmaa; 1.2 katastriüksuse kohanimi **Väha nurm**, koha-aadress Väha nurm, Lauküla küla, sihtotstarve maatulundusmaa.
- Määrati ühele isikule sotsiaalteenuse toetus.
- Määrati toetus raske majandusliku olukorra puhul ühele isikule summas 150 eurot.
- Eraldati **spordiüritustele toetus** alljärgnevalt: 1.1 **Meisterujumise U-klubi** 200 eurot 13. – 14. augustil 2022. a toimunud spordiürituse „2. O.Lukini mälestusvõistlused avaveeujumises ja Eesti meistrivõistlused 4 x 1,25 km teateujumises“ korraldamiseks; 1.2 **Nõuni Purjeklubi** 500 eurot 19. – 21. augustil 2022. a toimunud spordiürituse „X Nõuni Regatt 2022“ korraldamiseks.
- Määrati **kultuuriürituse toetus** alljärgnevalt: 1.1 **Mittetulundusühing Sangaste Rukkilill** 17. detsembril 2022. a toimuva ürituse “Eakate jõulupidu “korraldamiseks 120 eurot; 1.2 **Mittetulundusühing Otepää Kinnaspunkt** 6. detsembril 2022. a toimuva ürituse “105 aastat Soome taasiseseisvumist” korraldamiseks 590 eurot.
- Kinnitati **Mikk Lohuväli** Kagu-Eesti spetsialistide eluasemete korrastamise projekti „**Otepää vallasiseses linnas Saare tn 12 kinnistul** asuva elamu pesuruumi remont“ aruanne.
- Lõpetati **Mihkel Tammega** Keeni külas Keeni tee 1-2 asuva korteri üürile andmiseks sõlmitud eluruumi üürileping poolte kokkuleppel.
- Anti **Aive Allikule** üürile Keeni külas Keeni tee 1-2 asuv korter.
- Määrati **alates 1. oktoobrist 2022. a RAGN-SELLS AS-i poolt osutatava segaolmejäätmete ning biolagunevate köögi- ja sööklajajäätmete jäätmeveo teenustasude suurused.**
- Kinnitati **Otepää Lasteaia personali** koosseis alljärgnevalt: 1.1 **direktor** (1), 1.2 **õppejuht** (1) 1.3 **majandusjuhataja** (1), 1.4 **lasteaiaõpetaja** (17); 1.5 **muusikaõpetaja** (1,5); 1.6 **liikumisõpetaja** (0,75); 1.7 **logopeed** (2); 1.8 **eripedagoog** (1); 1.9 **õpetaja assistent** (1); 1.10 **õpetaja abi** (9); 1.11 **kokk** (2); 1.12 **koka abi** (1); 1.13 **majahoidja** (1,5) 1.14 **majandustöötaja** (0,5).
- Kiideti heaks **Otepää valla 2021. aasta konsolideeritud majandusaasta aruanne.**

29.08.2022

- Anti **Tõnu Dorchile** ehitusluba **Ilmjärve külas asuval Savi kinnistul** päikeseelektrijaama püstitamiseks.
- Anti **Mäeküla külas Põhjakonna kinnistul** asuval ehitisele (reoveepuhasti) kasutusluba.
- Määrati kuuele isikule sotsiaalteenuse toetus.
- Määrati tervisetootus ühele isikule summas 45 eurot.
- Määrati toetus raske majandusliku olukorra puhul kahele isikule kogusummas 450 eurot.
- Kinnitati Kagu-Eesti spetsialistide eluasemete korrastamise **projekti „Kõstrimäe talu, Kurevere küla, Otepää vald asuva elamu veranda remont“** aruanne.
- Kinnitati hajaasustuse programmi **projekti „Marguse kinnistu kanalisatsioonisüsteemi rajamine“** lõpparuanne.

SÜNNID

Marten Järvekülg	2. augustil
Naomi Teder	21. augustil
Kaur Liivamägi	31. augustil
Aaron Käos	31. augustil
Luka Kõiv	1. septembril

Hoiame omasid!

Käes on september. Suvi on jälle läbi saanud, kuid ka sügisel on oma kaunis nägu. Tundkem sellest rõõmu! Algas uus kooliaasta. Jõudsin ise külastada enamikku meie valla koolide avaaktusi ja anda edasi parimad tervitused. Päev oli pikk ja sisutihed, kuid mis saaks anda veel positiivsema elamuse, kui rõõmsad ja ootusärevuses koolipered. 1. september on kahtlemata kõige olulisem päev neile, kes astuvad esimesse klassi ja saavad oma esimese aabitsa ning alustavad pikka kooliteed. Ootusärevuses on ka lõpuklassi astujad, on ju see aasta nende viimaseks lõpupingutuseks enne võidukat vahefinišit. Kellel ei ole veel selge, mida edasi teha, siis loodetavasti viimane aasta toob väarikaid mõtteid.

Otepää vald ei ole küll suur vald, kuid on alati tegus vald. Kui paljud vallad on hädas õpilaste arvu vähenemisega, siis meie praegu selle üle muretseda ei pea. Kooliaastat alustas 735 õpilast. Ka lasteaialaste arv on olnud iga aastast tõusuteel. Eraldi sooviksin välja tuua meie koolide tublidust seoses õpetajate leidmisega. Kui enamik väikevaldade kooli ahabast õpetajate puuduses, siis meil on õppeaasta alguses kõik õpetajate kohad kenasti heade õpetajatega täidetud. Eks see näitab meie valla atraktiivsust väärt elu- ja töökojana. Kõigil on kindlasti unistused ja ootused uuele õppeaastale. Õnne ja rõõmsat meelt teile uute avastuste poole pürgimisel! Soovin õpetajatele tööroõmu ning lapsevanematele kannatlikkust ja mõistmist oma laste toetamisel!

Uue lasteaia vajadus

Paljud pered, kes varem kasutasid Otepääd oma teise koduna, on nüüd koos lastega päriselt meile elama kolinud. See asjaolu toob vallale uusi tõsiseid väljakutseid lasteaiakohtade loomisel. Kaks aastat tagasi renoveerisime Pühajärve lasteaia vanas majas osad ruumid, mis said kohe kasutusele võetud. Sellel suvel renoveerisime ülejäänud ruumid ja kõik kohad on tänaseks juba kenasti täidetud ning kohti on puudugi. Esmaspäeval rõõmustasime koos laste, õpetajate ja vallaesindusega vastvalminud ruumide üle. Lasteaiakohtade puudus on aga ikkagi jätkuvalt terav probleem.

Otepääl on juba pikki aastaid räägitud uue lasteaia vajalikkusest, on tehtud planeeringuid ja projekte, kuid realiseerunud need siiani kahjuks ei ole. 29. augusti vallavalitsuse istungil sai see teema vallavanema poolt uuesti tõsiselt lauda toodud ning vallavalitsus otsustas, et uue lasteaia küsimus peab saama kiiresti lahendatud. Ühe võimalusena saaksime ju pisut laiendada Otepää Lasteaia Pähklikese hoonet, kuid püsivalt lahendust see ei tooks. Aastast 2030 lasteaeda kortermajas enam pidada ei tohi ja seetõttu peame sulgema Otepääl kortermajas asuva Võrukaela maja. Hea lahendus on siiski ainult uus hoone. Vallavalitsus toob juba järgmisel volikogu istungil uue lasteaiahoone ehituse teema volikogu ette, annab ülevaate võimalikest variantidest ning usutavasti jõuame koos volikoguga otsusteni, kuidas edasi. Haridus ja sellega

seonduv on ja peab olema meie valla üks tähtsamatest prioriteetidest. On ju lapsed ja nende hea käekäik meie tulevik, kelle arvelt ei tohi vald koonerdada.

Ukrainlastest Otepääl

Ukraina sõjapõgenikud on muutunud meie linna- pildis juba tavaliseks. Mingil hetkel toodi neid riigi poolt Otepääle hordidena, ilma omavalitsust informeerimata ja kooskõlastamata. Nüüd on seda õnneks vähemaks jäänud. Need, kes on soovinud kohapeale elama ja töötama jääda, on siin juba kanda kinnitanud. Suur osa on edasi liikunud. Vallavanemana pean ma igapäevaselt, koos ametnikega, suutma seletada, et Otepää ei ole suurlinn ja meie võimalused on piiratud. Riik käitus juba kriisi alguses täiesti süüdimatult ja ega selles osas ei ole väga suurt murrangut toimunud. Otepääl ei saa moodustada ukrainlased 10% rahvastikust. See ei ole lihtsalt mõeldav. Nüüd, õppeaasta alguses, on paljudel jäänud selline mulje, et Otepääl on võimalik võtta kõik soovijad lasteaeda ja kooli ning seda otse loomulikult kohe elamiskoha kõrval.

Tegelikkus on hoopis karmim. Lasteaiakohti napib meil oma lastelegi ja külalisi ei ole kahjuks võimalik võõrustada. Koolikohad hakkavad samuti ammen-duma, sest riigi poolt on kehtestatud õpilaste maksimum klassis ja kui see on täis, siis see nii ongi. Seadustega vehkimine mõne aktivisti poolt ei too kooli- ja lasteaiakohti üleöö juurde. Me peame mõtlema ka oma õpetajatele, kes peavad hakkama saama tõsise ülekoormusega ning sellele, kui palju kannatab seetõttu meie oma laste haridus.

Asi pole ka üldse rahas (mida ministeeriumi ametnikud järjepidevalt ette heidavad, et mis te virisete, anname teile raha), et vald ei saaks uusi õpetajaid ja tugisikuid lisaks palgata, vaid neid lihtsalt reaalset pole tööturul olemas. Ei ole ei koolijuhi kius ega val-lajuhi vaen, et Ukraina laps ei saa täpselt sinna kooli ja sinna klassi kuhu ta soovib.

Selgituseks veel niipalju, et Otepää vald on, oma väiksuse tõttu, üks kooli- ja lasteaiapiirkond ning kui vald saab pakkuda Otepääl elavale Ukraina lapsele kooli- või lasteaiakohta Keeni või Pukka, siis on see igati seaduslik ja korrektne. Kui me jagame ära Otepää linnas asuvad kooli- ja lasteaia kohad külalistele, siis meie oma lapsed peavad sõitma kaugemale. Kuid ka need kaugemates piirkondades asuvad kohad hakkavad ammen-duma. Vallametnikud peavad taluma hetkel igapäevaselt kõikvõimalikke ähvardusi ja söimu ning elama pideva hirmu all, mis saab siis, kui kõiki ukrainlasi kohe lasteaeda ja kooli ei võeta. On selleks ähvardajaks ja sõimajaks mõni riigiametnik või aktiivne nn „ukrainlaste abistajast“ vallakodanik või hoopis ukrainlane ise - ei ole hetkel isegi oluline.

Paljud Ukraina sõjapõgenikest ei ole tulnud sõja- piirkonnast, samuti on nad keeldunud neile Ukraina riigi poolt pakutud abist. Arvestatav osa neist ei valda ukraina keelt. Oleme paar koosolekut tõlkinud eesti keelest ukraina keelde ja siis ärritatakse, et miks ei

räägita vene keeles, et nad ei saa ukraina keelest aru. Pahameelt on tekitanud ka see, et me ei võimalda oma vallas nende lastele venekeelset kooliharidust. Paneb imestama, kuidas täisjõus mehed on Ukraina rahulikest piirkondadest tulnud siia sõjapõgenikest abivajajateks. Oleme korduvalt pakkunud ukrainlas-tele abi, et aitame nad oma Lääne-Ukraina kodudesse või lähisugulaste juurde tagasi, aga sellest on kategooriliselt keeldutud. Elasime terve okupatsiooni aja üle nii, et Otepää valda ei tekkinud vene kogukonda ja me ei soovi ka praegu selle tekkimist.

Armsad inimesed, saage ometi aru, et jagada ei saa seda, mida meil endilgi ei ole. Kui sa elad vaeselt ja sul kodus omalgi leiba ei ole, siis ei ole võimalik oma olematut leiba külalistele jagada. Ka meie oma inimesed on päris reaalset olemas, ka nemad vajavad abi, hoolt ja märkamist. Samuti on olemas meie oma lapsed, kes vajavad kooli- ja lasteaiakohti, huviringe ja toetust.

Vallavanemana ja kogukonna esindajana olen ma kohustatud seisma eelkõige ikkagi oma inimeste kaitsel ja alles siis abistame külalisi. See kohustus ei tulene mitte seadusest, vaid minu südametunnistusest. Need külalised, kes meile ära ei mahu, peavad liikuma edasi sinna, kus on vabad kooli- ja lasteaia- kohad ning elukohad. Selliseid piirkondi on Eestis palju. Loeme ju igapäevaselt ajakirjanduses sellest, kuidas eri piirkondades kooli ja lasteaedu suletakse. Riik peab tegema selleks tööd, et abivajajad sinna suunata. Seda kahjuks aga suuresti ei toimu ja nõutakse kõike sellelt omavalitsuselt, kuhu on põgenikud, ilma kohaliku omavalitsusega kooskõlastamata, juba kohale tassitud. Vald igatahes alla anda ei kavatse ja meie selge eelistus on eelkõige omad inimesed ning alles siis abistame külalisi võimaluste piires.

Uuest hooldekodust Otepääl

Hooldekodu teema on olnud pikalt arutelul ning suure töö tulemusena õnnestus jõuda käesoleva aasta algul ka ehituse alustamiseni, kuid 24. veebruaril alanud sõda tegi kahjuks omad korrigeerimised. Seoses ehitushindade erakorralise tõusu ning materjalide kättesaadavuse raskustega taganes ehitaja juba sõlmitud hooldekodu rajamise lepingust. Kuna üheks riigi poolt eraldatava kaasrahastuse tingimuseks oli hooldekodu valmimine hiljemalt 2023. aasta 28. veebruariks, siis ei olnud enam võimalik järelejäädud aja jooksul leida uut ehitajat ja hooldekodu ettenähtud ajaks valmis ehitada. Olgugi, et hooldekodu teenus on rohkem erasektori pärusmaa, ei ole vallavalitsus uue hoolde- kodu rajamise mõtet kõrvale jätnud. Ootame lähiajal uute sobivate meetmete avanemist ja planeerime sealt uuesti raha taodelda ning hooldekodu valmis ehitada. Kaunist sügiskuu algust!

JAANUS BARKALA
vallavanem

Otepää I kaugküttepiir- konna müüdava soojuse piirhinna kehtestamine

Soojuse tootmise, jaotamise ja müügiga seondu- vaid tegevusi kaugküttevõrgus reguleerib Kaug- kütteseadus. Seaduse täitmist ja soojuse hinna regulatsiooni teostab Konkurentsiamet.

Läbi kaugküttevõrgu soojust edastav soojuset- tevõte peab kooskõlastama soojuse hinna Kon- kurentsiametiga.

Konkurentsiamet kooskõlastas Otsusega nr. 7-3/2022-109, 30. august 2022, Otepää I kaugküt- tepiirkonnas müüdava **soojuse piirhinnaks 68,94€/ MWh**, hinnale lisandub käibemaks.

Hind hakkab kehtima alates 01. oktoober 2022.

Otepää Teataja

Otepää Teataja on Otepää valla tasuta jagatav infoleht, mida annab välja Otepää vallavalitsus. Address: Lipuväljak 13, Otepää 67405 E-kiri: teataja@otepaa.ee Ajaleht internetis: www.otepaa.ee/ot

Toimetaja: Arvo Saal, tel 5531235. Teostus: Otepää vallavalitsus Trükk: AS Kroonpress Kohaletoimetamine: Omniva

Artikleid, mida soovite avaldada, ootame **üks nädal enne lehe ilmuniskuupäeva** e-posti aadressile: teataja@otepaa.ee. Toimetusel on õigus kirju ja kaastöid nende selguse huvides toimetada ja lühendada. Toimetust ei vastuta kuulutuste ja reklaamide sisu eest.

Järgmine Otepää Teataja ilmub **22. septembril**.

Leht jõuab lugejate postkasti ilmunispäeval või järgmisel päeval.

**Otepää Vallavalitsus
pakub tööd
turismiarenduse
peaspetsialistile**(turism, mainekujundus,
turundus)

Kui oled entusiastlik, loov, uuendusmeelne ja soovid anda oma panuse Otepää valla arengusse, ootab Otepää vallavalitsus Sind avaliku konkursi korras kandideerima

turismiarenduse peaspetsialisti kohale.

Motivatsioonikiri koos palgasooviga, elulookirjeldus ning haridust tõendava dokumendi koopia palume saata Otepää vallavalitsusse aadressil Lipuväljak 13, Otepää 67405 või digitaalselt allkirjastatuna: vald@oteppaa.ee hiljemalt **15. september 2022. a.**

Lisainfo: www.oteppaa.ee rubriik "Vabad töökohad".

Otepää valla üldplaneeringu kaasamiskoosolekud

Ootame ideid ja ettepanekuid OTEPÄÄ VALLA ÜLDPLANEERINGU jaoks, et tagada vallas hea ruumilahendus ja elukeskkond.

Koostatud lahenduse tutvustamiseks ning ideede ja ettepanekute kogumiseks korraldab Otepää vallavalitsus koostöös Kobras OÜ-ga kaasamiskoosolekud.

Piirkond	Kuupäev	Kellaaeg	Koht
Keeni, Kurevere, Mäeküla, Mägiste, Pringi, Sarapuu, Vaardi, Vaalu, Ädu ja Kuigatsi küla	21.09.2022	18:00-19:30	Keeni Kool
Otepää linn, Otepää aedlinn, Vana-Otepää, Otepää ja Pühajärve küla	28.09.2022	18:00-19:30	Otepää kultuurimaja
Vidrike, Koigu, Raudsepa, Truuta ja Nüpli küla, Ilmjärve, Kassiratta, Kaurutootsi ja Tõutsi küla	29.09.2022	18:00-19:30	Vidrike külamaja
Lutike, Makita, Miti, Neeruti, Nõuni, Päidla ja Räbi küla	03.10.2022	18:00-19:30	Nõuni kultuurimaja
Sangaste, Lossiküla, Tiidu, Lauküla, Restu ja Risttee küla	06.10.2022	18:00-19:30	Sangaste kultuurimaja
Puka, Koms, Kähri, Kibena, Meegaste, Ruuna, Kolli, Plika, Prange ja Põru küla	10.10.2022	18:00-19:30	Puka kultuurimaja
Pedajamäe, Pilkuse, Kastolatsi, Mägestiku küla	19.10.2022	18:00-19:30	Veski spordi- ja puhkekeskus
Sihva, Arula, Kääriku, Märdi ja Mäha küla	20.10.2022	18:00-19:30	Kääriku spordikeskus

Otepää giid Ene Pooland sai 80**Vasakult: valla kultuurinõunik Valdur Sepp, Ene Pooland ja vallavanem Jaanus Barkala**

Augustis tähistas tuntud Otepää giid Ene Pooland oma 80. juubelit.

Ene Poolandit tuntakse ka väljaspool oma koduvalda, kuna ametlikult on tal giidipaber 1976. aastast alates. Ene töökeelteks on eesti, vene ja soome keel. Ene teeb giiditööd veel praeguseni ja tema sõnul pole see teda ära väsitnud või tüüdanud.

Ene Pooland töötas pikka aega Pühajärve puhkekodu raamatukoguhoidjana. Ene armastus kuulub Otepääle, ta on tõeline patrioot, aga tema lemmikuks on saanud Sangaste loss koos kuulsa krahv Bergiga.

Ene Poolandit käisid õnnitlemas vallavanem Jaanus Barkala ja kultuurinõunik Valdur Sepp.

„Ene on tõeline Otepää aare, tema teadmised ja huvi ümbritseva vastu on aukartust äratav,“ sõnas Jaanus Barkala. „Soovime Enele tervist ja jõudu Otepää piirkonna tutvustamisel.“

Taskuhääling „Tunnike Otepääd“ Ene Poolandist:
<https://tunnikeotepaad.podbean.com/e/tunnike-otepaad-2-kulaline-on-giid-ene-pooland/>

Matk koos giid Ene Poolandiga:
<https://www.youtube.com/watch?v=9UjAY08fOIY>

Tekst ja foto MONIKA OTROKOVA

Aasta parim metsamajandaja on Andrus Niit Otepäält

Kogu pere metsapäeval Jõhvis sai 2022. a parima metsamajandaja tiitli Andrus Niit Otepäält. Niit paistis silma oma pikaajalise vaatega metsade majandamisele ning lähimõeldud ja teadmispõhiste metsamajandamise praktikate poolest.

„Andruse puhul on oluline välja tuua pikaajalisem vaade metsandusele ning tema jaoks hingelähedane jätkusuutlik metsamajandamine, et korraliku metsa hüvesid saaksid nautida ning kasutada ka tulevased põlvkonnad,“ kommenteeris metsamajandajate konkursi hindamiskomisjoni liige, Rakvere metsaühistu juht Meelis Matkamäe. Vähem oluline ei ole ka oma metsast saadud materjali maksimaalne kohapealne kasutamine – Niidu kodutalu palkehitud on valminud tema enda käte all oma metsadest saadud puidust.

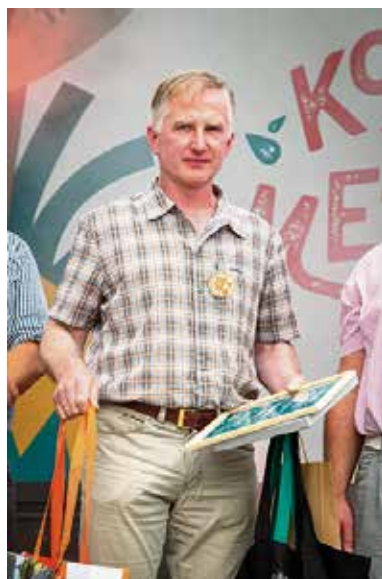
Matkamäe sõnul oli konkurents tänavusel konkursil väga tihe ning rõõm on näha, et oma metsade hooldamisel on palju vaeva nähtud.

Andrus Niit majandab Valgamaal metsa ligi 70 hektaril. Luua metsanduskoolis metsandusliku hariduse omandanud Niit korraldab vajalike metsamajanduslikke töid ise, kasutades vajadusel ka Valgamaa Metsaühistu tuge.

Jätkusuutlik majandamine, liigirikkuse suurendamine ja tulevastele põlvkondadele millegi erakordse loomine on põhimõtted, mille järgi Niidu metsi majandatakse. Mees on Otepää kõrgustiku äärealal pannud aluse ka dendropargi rajamisele.

Konkursi teist ja kolmandat kohta jagasid Eve Reose Raplamaalt ning Ilmar Josua Lääne-Virumaalt. Kokku osales konkursil 12 erametsaomanikku.

Võitja selgus üle-eestilise metsamajandajate konkursi käigus. Parima metsamajandaja konkursi ja traditsioonilise metsapäeva eesmärk on tutvustada laiemale avalikkusele metsandust ning selle eriliselisust läbi erinevate metsaomanike.

Parima metsamajandaja selgitas välja nelja-

liikmeline ekspertidest koosnev komisjon, kelle ülesandeks oli tutvuda osalejate metsadega ning metsamajandamise võtetega. Seejuures võtsid hindajad arvesse ka metsaomaniku panust maaelu arengusse, traditsioonide hoidmist ja muid tegevusi.

Metsamajandajate konkursil osalejatele pani peaauphinnad välja STIHL Eesti. Auhinnakotti panustasid ka Deskis OÜ, SystemSeparation Ltd, Luua Metsanduskool, Chaga Health, Forestplanter ja teised.

Metsamajandajate konkursi koos kogu pere metsapäevaga korraldavad Eesti Erametsaliit ja Erametsakeskus, üritust toetab Keskkonnainvesteeringute Keskus.

Allikas: <https://erametsaliit.ee/>

MONIKA OTROKOVA
Foto: KAAREL LANGEMETS

Ühine mõte viib edasi

EKRE seisab näoga rahva poole. Möödunud aastal toimunud kohalike vaimiste tulemusel on meil volikogus kolm kohta ja oleme ainuke opositsioonifraktsioon Otepääl. Oleme veendunud, et ainult järjekindel tegevus ja koostöö viib sihile. Heaks näiteks on punaväelaste monumendi eemaldamine, mille saavutasime otepäälaste toel. Vähetu suhtlus inimestega, keda tuleb aktiivsuse eest tunnustada, on avanud nii mõnegi seni kõrvale jäetud küsimuse. Esitan mõned neist kaasamõtlemiseks.

Möödunud palav suvi muutis meile kõigile armsat Pühajärve silmnähtavalt. Järvevees hulbib mudased „pannkoogid“ ja vohab taimestik, mis kinnikasvanud Neitsijärve näitel Otepää ühele sümbolile morni tuleviku ennustavad. Suvisel ajal on tööerutajaid häirinud kesklinna haljasaladel peatäit väljamagavad pidulised. Kaaskodanike sündsustunne on häiritud ning turvatunne loodud kõikuma. Kerkib

küsimus, kas avaliku korra tagamine ühe konstaabli ja mõne aktiivse abipolitseinikuga on võimalik või tuleb reanimeerida naabrivalve ning tekib omaalgatuslik rahvakaitse? Turvalisusega on tihedalt seotud ka liiklusohutus. Tõsised murekohad Sihval, Nõunis ja Otepääl on kohalikele teada, kuid lahendusteks tuleb Maanteeametilt tagant torkida. Kahjuks on selgunud, et Nõunit läbiva maantee remont on lükkumas 2026. aastasse. Volikogus põgusalt kõneks olnud kiirkaamerate kõrval on ka odavamaid, valla käealuses olevaid lahendusi.

Kahetsusväärne ja piinlik on olukord Otepää kalmistul, kus keset viimset puhkepaika troonivad prügil ja hooldamata kuivkaimlad. Kõigile kalmistuile kaasaegsete välikäimlate paigaldamiseks ja hooldamiseks lepingu sõlmimine peaks vallale taskukohane olema. Täna, kus järjest enam tõuseb esiplaanile inimeste igapäevane toimetulek, on

vaja leida kiire lahendus Sangaste katlamaja poolt müüdava toasooja hinna toomisel vallaülestesse raamidesse. Habemega probleemiks on Puka vana koolimajaga seonduv, mille lahendamiseks vallamajas on kunagi nõustunud, kuid midagi ei nihku paigast. Kohalik rahvas endistes väikevaldades on kaotamas usku Otepää valla ühtsesse toimimisse, ääremaastumise tont piilub akna taga.

Lõpetuseks konkreetne tähelepanek vallavanemale – elanike teavitamine, et kavas on kehtestada uus jäätmehoolduse eeskiri, on olnud ebapiisav. Inimestele tuleb selgitada, millised muudatused neid prügiveo korralduses ootamas on.

EKRE Otepää osakonna esimees,
Otepää volikogu liige ANTS FROSCHEK
ekreotepaa@gmail.com, 5453 1001,
<https://www.facebook.com/groups/oteppaekre>

Täna volikogu fraktsiooni esimeest osutatud tähelepanekute eest!

Kinnitame, et üles tõstatatud küsimused on asjakohased – oleme nendega hästi kursis ja tegeleme juba pikaajaliselt nende lahendamiseks.

Lahendused kahjuks ei ole alati kiired. Heaks näiteks on punasamm, mille eemaldamise küsimuse tõstatasime juba aasta varem, kui sammamäe likvideeritud sai.

Olen sama meelt, et ainult järjekindel tegevus ja koostöö viib sihile.

Järjepidevat koostööd soovides

JAANUS BARKALA
Otepää vallavanem

KULTUURIKALENDER

Otepää Kultuurimaja

Lisainfo Merle Soonberg +372 566 26 481

14. septembril kell 10.00-13.00 Otepää Kultuurimajas DOONORIPÄEV. Tartu Ülikooli Kliinikumi Verekeskus tuleb abistajatele lähemale, et abivajajaid aidata. Kui sul on hea tervis ja soov aidata abivajajaid, siis tule verd loovutama. KAASA PILDIGA ISIKUT TÕENDAV DOKUMENT. Täpsemat infot saab www.kliinikum.ee/verekeskus

17. septembril kell 11.00 Otepää Kultuurimajas Naiskodukaitse tegevust tutvustav PEREPÄEV. Kõik küsimused saavad vastuse. Vastamas on naiskodukaitsjad, kaitseliitlased, Noorkotkaste ja Kodutütarde juhid, väikesed lapsed on ka hoitud. Naiskodukaitses laiemalt räägib Naiskodukaitses esinaine Airi Tooming. Sündmus on tasuta. Lisainfo Mari Möttus 5153248.

Sangaste Kultuurimaja

Lisainfo Marina Pulver +372 530 08 226

11. septembril kell 12.00 Sügisene Ajaloorännak Harimäel. Sangaste kultuurimaja kutsub kõiki Harimäe vaatetorni jalamile, et lõkke ääres kuulata huvitavaid fakte Harimäe ja selle piirkonna ajaloo kohta. Tuuli Merimaa jutustuste läbi ja loodusfotograaf Remo Savisaar, kes pajatab oma tööst ja põnevatest juhtumistest. Pakume suppi ja joome kuuma teed. Riietus vastavalt ilmale. Ajaloorännak on tasuta. Info ja registreerimine tel. 53008226 Marina.

17. oktoobril kell 20.00 Sangaste Kultuurimajas sügishooaja esimene tantsupidu. Teid kutsub tantsima ansambel PRIVIL. Pilet 10 eurot. Avatud kohvik. Laudade broneerimine tel. 53008226 Marina.

Puka kultuurimaja

Lisainfo Katrin Uffert +372 555 33 564

13. septembril kell 18.00 Puka Kultuurimajas "LAUAMÄNGUDE PÄEV". Üheskoos mängime põnevaid ning mõtlemit arendavaid lauamänge. Maleklubi esimene kohtumine. Algajatele male õppetundi viib läbi Pille Jants, kes tunneb nuppe ja käike ja kes on korduvalt Pukat esindanud Võrtsjärve mängudel. Ootame osalema juunioridest kuni seniorideni. Tasuta. INFO: 555 33 564

16. septembril kell 18.00 Puka Kultuurimajas Teemaõhtu "Raamatukogude aasta 2022". * Uute raamatute tutvustamine * Lehitsedes vanu vihikuid... * Viktoriin * Kohvilaud. Sündmust korraldavad Puka raamatukogu ja Puka Kultuurimaja. Rohkem infot tel: 555 33 564 Katrin Uffert.

30. septembril kell 18.00 Puka Kultuurimajas rahvusvahelise muusikapäeva ja eakate päeva kontsert. Puka eakate tantsurühma "VOKIRATAS" 25. tegutsemisaasta tähistamine. Esineb tantsuansambel "DANCE HYATT". Programmis on erinevate rahvaste tantsud - ukraina-, balkani-, juudi- ja mustlastantsud. Kohvilaud ja juubelitort. INFO: 555 33 564 Katrin Uffert.

8. oktoobrini Puka Kultuurimajas Liisi Lukki joonistuste näitus. Liisi Lukk on sündinud 1977. aastal Tallinnas. 2000. aastal lõpetas kunstnik Eesti Kunstiakadeemia nahakunsti eriala. Vabakutseliseks on kunstnik jätkanud küljendamise ja kujundamise tööd, andes panuse erinevate raamatute, brošüüride, postkaartide ja muude trükiste valmimisse. Kohapeal on võimalik osta Liisi Lukki illustatsioonidega postkaarte. Lisainfo: kultuurikorraldaja Katrin Uffert, tel. 5553 3564.

Nõuni Kultuurimaja

Lisainfo Marika Viks +372 534 65 648

11. septembril kell 16.00 ELIZABET DAVIDSON-BLYTHE, DANIEL QUAYLE ja MANDOTRIO SUVELÕPUTUUR. Pääse: 10€, õpilasele 3€.

.....

EELK OTEPÄÄ MAARJA KOGUDUSE TEATED

P 11.09.22 kl 11.00 Jumalateenistus
P 18.09.22 kl 11.00 Jumalateenistus
P 25.09.22 kl 11.00 Jumalateenistus. Armulaud
P 02.10.22 kl 11.00 Jumalateenistus

Kõik jumalateenistused toimuvad Otepää Maarja kirikus.

EELK Otepää Maarja Kogudus

Kirikla, 67403 Otepää vald, Valgamaa, reg nr 80210415
A/a nr EE351010202008006001 (saaja: EELK Otepää Maarja Kogudus)
Juhatuse esimees Jaan Uibo, tel 504 0424, jaan.uibo@gmail.com
Diakon Marko Tiirmaa, tel 518 5305, marko.tiirmaa@eelk.ee
Hooldajaõpetaja Mart Jaanson, tel 5661 1443, mart.jaanson@eelk.ee
facebook.com/EELK-Otepää-Maarja-kirik-229968010416405

Lummav päikeseloojangu kontsert Nõuni rannas

Kunagi nimetati rannäärseid märtutulesid ilastuledeks, eelkõige Eesti saartel. See oli tuli, mis süüdati rannas hilja peale jäänud paadimeestele. Ilane ehk tulemees sai tule hoidmise eest igalt tule juurde saabunud paadilt sada raieme.

Seda korda ja kohustust järgiti sadu aastaid, sest nii oli meremeeste ellujäämiseks kui ka rannakülade kestmiseks oluline.

Kaasaegsed lõkkesed, mis nüüd süüdatakse Läänemere äärsetes riikides kord aastas muinastulede ööl, augusti viimasel laupäeval, meenutavad neid tulesid ja annavad edasi positiivseid sõnumeid.

Imeilus päikeseloojang ja saabuv õhtuhämarus värvib Nõuni järve salapärase värvilaikudega. Romanistikat lisavad hubisevad küünlaleegid ja taeva poole prõksuvad lõkkesäde- med.

Aitäh sulle, Anastasia (pildil), et oma lauludega, lauldes neid läbi oma südame, töid meieni osa Ukraina kultuuri ja ajaloo.

Saime meigi osa loost, mis jutustas armastusest, õnnest ja pisaratest, igatsusest oma riigi ja kodumaa, rahu

ja vabaduse järele.

Aitäh teile, kes te meie pannkookidele mõnusalt magusat moosi tõite.

Aitäh teile kõigile, kellega koos

olles oli väga armas ja kodune koosolemine!

MARIKA VIKS
Foto: VALJU ALOEL

SÜGISHOOAJA ESIMENE
TANTSUPIDU ANSAMBLIGA

17. SEPTEMBRIK 2022
KELL 20.00
SANGASTE KULTUURIMAJAS

PILET 10 EURO. AVATUD KOHVIK.

LISAINFO JA LAUDADE BRONEERIMINE
TEL. 53008226 MARINA.

Sügisene ajaloorännak Harimäel

11. septembril 2022
kell 12:00
Harimäe vaatetorni jalamil

Lõkke ääres:

- Jutustab giid Tuuli Merimaa Harimäe ajaloo
- Pajatab loodusfotograaf Remo Savisaar oma tööst ja põnevatest juhtumistest

- Sööme suppi
- Joome kuuma teed

Riietus vastavalt ilmale

TASUTA

Info ja registreerimine
5300 8226 MARINA

Sangaste Lõõtsakool alustab taas!

Sangaste Lõõtsakool alustab taas õppetegevusega juba järgmisest nädalast 12. septembrist 2022. a.

Võtame vastu uusi õpilasi. Lõõtsakoolis õppimise põhilisteks eeldusteks on huvi lõõtspilli muusika ja muusitseerimise vastu. Ideaalne muusikaline kuulmine ja viisipidamine pole nõutud. Lõõtsakoolis toimub individuaalõppe algajatele ja edasijõudnutele.

NB! Vanusepiiranguid ei ole. Esialgu lõõtspilli olemasolu ei ole vajalik. Koolis võimalik kooli pilliga mängida. Lõõtspilli õppe kõrval on võimalus ka ansambli mängu

algõpetust saada ning osaleda suuremas lõõtspilliansambli ning osaleda Sangaste Lõõtsakooli tegevuses.

Ootame uusi õpilasi esimesele kohtumisele 12.09.2022. a kell 16.30 Sangaste Kultuurimajas.

Kes ei saa 12. septembril kohale tulla siis palume ennast registreerida sangasteloots@online.ee või helistada +37255514843 Rene.

Õpe toimub Sangaste ja Otepää Kultuurimajades. Õpetajateks Rene ja Kalle Raidsalu.

MTÜ Sangaste Lõõts

DOONORIPÄEV

Toimub 14. septembril 2022

Kell 10.00 - 13.00

Otepää Kultuurimajas

Kui sul on hea tervis ja soov aidata abivajajaid, siis tule verd loovutama.

Kaasa pildiga isikut tõendav dokument!

KORRALDAJA: TARTU ÜLIKOOLI KLIINIKUMI VEREKESKUS
TARTU, L. PUUSEPA 8, tel 731 9362
www.kliinikum.ee/verekeskus

„OHOO OTEPÄÄ!“ on üleriigilise Maal elamise päeva raames korraldatav sündmus, mis aitab elanikel avastada koduvallas olevaid võimalusi ja külalistel, kes veel unistavad maale elama tulekust, saada kinnitust – Otepää vald on väärt paik elamiseks. Millega tegelevad meie külakogukonnad ja millised võimalused on ise endale töökohta luua? Kuidas Otepää valla lapsed ja noored on hoitud, õpetatud ja toetatud ning mida saavad harrastada täiskasvanud? Kust leida abi keerulistel aegadel või miks panustada vabatahtlike seltsiliste tugitegevusse? Oma lugusid räägivad ka Otepää vallas elavad pered, kes sel päeval külalistele enda kodu avavad. Alljärgnevalt sellest, mida 24. septembril Otepää kesklinnas ja külades näha saab.

Kultuuriprogramm

Keskvaljaku laval astuvad üles Otepää isetegevuslased, samuti saab kuulda Ukrainast kevadel siia saabunud laulja Anastasia Koliesniku kaunist vokaali. Vestlusringi on kutsunud Otepäält pärit oma ala tegijad (Marju Länik, Toomas Toomsoo, Aivar Pilv jt). Päeva lõpetab noorte pärimusbändide konkursi eelmise aasta võitja ja publiku lemmik TradiMus.

Hariduse ja noorte ala

Alal näete ja kuulete kuivõrd sisukat tööd teevad meie lasteaiad ja noortekeskused. Koolid tutvustavad oma tugevusi ja eripärasid. Noored saavad osaleda Marek Mekki poolt juhitud mini-häkatoni. Kohal on mobiilne noortekeskus „TANKLA tankur“. Lastes äratavad teadushuvi mängulised keemiakatsed.

Spordi ala

Alal tutvustavad oma treeninguid ja üritusi valla spordiklubid. Otepää valla mängude uue hooaja infoga on platsis MTÜ Otepää Sport – tule uudista, millised on selle hooaja võistlussarja tegevused, millega oma küla, ettevõtte või sõpruskond kevadeks poodiumile tõsta.

Ettevõtluse ala

Lipuväljakul kutsuvad kohvikusse maiustama Nõuni ettevõtlikud noored. Paneel diskussioonis „Ettevõtlus maal“ arutlevad kohalikud ettevõtjad maal tulu teenimise rõõmude ja väljakutsete üle. Avatud on ka kohalike tootjate toiduriin!

Ohhoo, Otepää! 24. september 2022

PROGRAMM

- 11.00 **Avasõnad**
Keskvaljaku lava
- 11.20 **Otepää valla isetegevuslased**
Keskvaljaku lava
- 11.30 **Teadusteater „Teeme keemiat“**
Lipuväljaku mänguväljak
- 12.10 **Noorte-etendus „EV sünnipäev“**
Keskvaljaku lava
- 12.40 **Esineb Anastasia Koliesnik (UKR)**
Keskvaljaku lava
- 13.00 **Paneeldiskussioon „Ettevõtlus maal“**
Lipuväljaku lava
- 13.15 **Otepää valla isetegevuslased**
Keskvaljaku lava
- 13.30 **Viktoriin „Hea lapsevanem“**
Sotsiaalala, Keskvaljak
- 14.00 **Laval on Otepää juurtega tipptegijad**
Keskvaljaku lava
- 14.00 **Noorte mini-häkaton**
Noorte ja hariduse ala, Lipuväljak
- 14.15 **Vabatahtlike seltsiliste tutvustus**
Sotsiaalala, Keskvaljak
- 14.30 **Koolijuhtide nõustamiskohvik**
Lipuväljaku lava
- 15.00 **Esineb noorte pärimusbänd TradiMus**
Keskvaljaku lava
- 16.00 **Lõpusõnad**
Keskvaljaku lava

Päevajuht on Merilin Kirbits

Kinnisvaramaakler

Janek Moros (Varaleidja OÜ) annab infot vabade elukohtade ning kohaliku kinnisvaraturu eripära kohta.

Sotsiaalala

Alal jagatakse teavet erinevate sotsiaaltoetuste ja -teenuste kohta. Võimalus on individuaalselt vestelda spetsialistidega valdkonda puudutavatel teemadel. Sellel alal saab ka teada, kes on vabatahtlikud seltsilised ning kuidas nad eakaid ja erivajadusega inimesi aitavad. Oled oodatud osalema viktoriinis „Hea lapsevanem“ ning kindlasti tule ja anna oma panus ideekorjes, selleks et aidata oma-valitsusel mõtestada, millised sotsiaalteenused vajaksid parendamist, loomist.

Külatänav

Alal tutvustavad Otepää valla kõige vahvamaid kogukonnad omi tegemisi ning pakuvad enda küla ainulaadseid maitseid ja käsitöötooteid. Lisaks on Külatänavale tulemas valla parimad käsitöö- ja toidutootjad!

Külakiired

Külakiired koondavad enda alla sel päeval külalistele oma uksed avavad elustiilitalu Otepää erinevates kantides. Nende külastused annavad aimu elu võimalikkusest maapiirkonnas – kuidas rahuldust pakkuvat elu nautida ning end edukalt ära elatada.

MAAJAAM, Neeruti

Külastuspäeval toimuvad Maajaamas vaikesed tuurid. Näha saab stuudiot, valmivat loomemaja ja trollitöökohta. Tutvustatakse oma tegemisi ja raagitakse oma lugu, vastatakse küsimustele ja ollakse dialoogis külastajatega. Saab ka niisama Maajaamas ringi vaadata ja tiigil parvega sõita ning loomulikult kohapealseid kunstiteoseid oma silmaga kaeda.

JÄRVE TALU, Arula

Frants ja Liane koos perega avavad 24. septembril külalistele oma kauni maakodu, et tutvustada pererahva hobisid ning loomulikult ka eksklusiivseid vanne, mis kaunistavad kodusid maailma eri nurkades.

LOOJANGU TALU, Nõuni

Septembrikuu neljandal laupäeval saavad kohale tulijad kogu Loojangu talu lihtsuses peituvat õnne omal nahal tunda. Külalised saavad nautida ümbritseva maastiku ja looduse ilu, avastada uusi nippe oma elu lihtsamaks tegemiseks ja imestada selle üle, kui vähe on õnneks vaja. Avatud on kohvik.

MURIMÄE VEINIKELDER, Truuta

Maal elamise päeval saavad külastajad osaleda ekskursioonil viinamarjaaias, kus Maaülikooli professor Kardi Karp annab ülevaate viinamarjade kasvata-mise kohta ja näitab, kuidas mõõdetakse viinamarja-suhkrut. Saate teada, mille põhjal võib olla kindel, et saak on valminud. Lisaks on võimalus osta kaasa talu tooteid.

KÜLAKIIRE

OTEPÄÄ AIANDUSE JA MESINDUSE SELTS, Otepää

Otepää tegusad naised ootavad oma seltsimajja J.Hurda 5 vaatama mesinduse näitust. Iga külaline saab kangastelgedel kududa ka ühisvaiba sisse oma unikaalse triibu! Valminud taies loositakse kõikide kudujate vahel välja. Soovi korral on võimalik kaasa osta seltsiliikmete tehtud kasitööd.

OLEVIKU TALU, Vana-Otepää

Oleviku talu peremees teeb külastuspäeval talus ringkäike, räägib talu saamisloost, taastava põllumajanduse ja loodusega kooskõlas elamise põhimõtetest ning eluühiloost üldiselt. Toimuvad toidusalu istutamise talgud – iga külastaja saab soovi korral istutada ühe puu. Avatud on ka kohvik ning võimalus kaasa osta Oleviku talu tooteid.

MURUMÄE TALU, Lauküla

24. septembril saab Murumäe talus proovida savist nõude voolimist ning kuulda Ene lõbusaid lugusid. Avatud on ka väike kodukohvik soojade pirukatega.

KANGRO TALU, Sihva

Laupäeval raagivad Egle, Margus ja Adele koduteatri kujunemisloost ja annavad huvilistele võimaluse end vabaõhulaval proovile panna – teha saab kas impro-teatrit, jutustada üht muinasjutulugu või oma kaas-külastajatele esitada etteantud monotükki. Suve-terrassil pakutakse ka maitsevaid koduseid suupisteid.

MAAJAAM - tehnoloogiline kunst looduses

Otepää looduspargis Neeruti külas asuv Maajaam on tehnoloogia- ja kunstitalu, mis pakub residentuuri nii kunstnikele kui teadlastele ja tehnoloogidele, kes on huvitatud kunstiga tegelemisest. See on koht, kus tehnoloogia sulandub kunstiga ning loodus tehnoloogiaga.

Maajaama peremees kunstnik Timo Toots ostis talukoha 2013. aastal ja on seda koos helikunstnikust elukaaslase Mari-Liis Rebasega sujuvalt ühtjärke suuremaks arendanud. Viimast aastat elavad nad Maajaamas aastaringiselt kohapeal. Vana talumaja ja ait on korda tehtud ning lagunenud lauda lammutamisega on hooviala avardatud.

2018. aastal valmis PRIA LEADER meetme toetusabiga ka esimene uusehitus – töökoda kunstnikele. Maajaama püsielanikud kasutavad seda samuti loomestudiona. Hetkel on käsil spetsiaalse residentuurihoone ehitus, milles saab olema 4 magamistuba ja avar stuudioruum.

Residentuuri pakkumise mõtte tekkimise kohta ütleb Timo nii: „Mõnes mõttes saab selle läbi maailma omale lähemale tuua. Ja kuna kunstnikuna on väga projektipõhine elu ja hüpikud sissetulekud, võimaldab residentuuri pakkumine seda veidi ühtlasemaks teha.“

Timo ise tegeleb tehnoloogilise kunstiga, selle tulemiks on loomingulised masinad – inimene võib nende abil midagi uut luua või rääkida vaatajale tehnoloogilisest maailmast ja inime-

sest selle sees. Kunstnik selgitab selle esitamise- ja kujutamisevormi loodusesse toomist nii: „Kui mõtleme tehnoloogiast või oma igapäevaelust (ka linnaelust), siis tehnoloogia, mida me loome, peab rohkem loodusega kooskõlla saama. Mõnes mõttes need kliimamuutused tulenevad ju ka sellest, et seda tasakaalu inimese tahtmist, tehnoloogia ja looduse vahel ei ole leitud. Selles mõttes looduskeskkonnas tundub õigem neid asju luua, sest sellega nad peavad kooskõlas olema.“

Oluliseks peavad Timo ja Mari-Liis ka kohaliku kogukonnaga sideme hoidmist, näiteks korraldati selleaastase Neeruti küla perepäeva Maajaamas.

Maajaamas kohapeal saab samuti näha Timo kunstiteoseid. Näiteks võtta istet Elektroauna laval või saada Lennuvälurilt teada, kuhu suundub lennuk, mis parasjagu pea kohal lendamas.

Timo Toots ja Mari-Liis Rebane

MURUMÄE TALU - koht, kus loovus saviisse voolida

Ene Tuisk on uskumatult elujulge ja mitmekülgne naine, kes elab oma idüllilises maakohas Laukülas alles üheksandat kuud. Maale kolimine oli suur julgustükk, sest elutingimused olid kõike muud kui luksuslikud.

Vastupandamatu soov maale tulla tekkis linnaelust küllastumisest. Nõnda see hakkaja naine omale mõõdunud aasta detsembris Laukülla Murumäe vana talumaja ostiski. „Maja vajab vaid kolme parendust – põrand, seinad ja lagi,“ naljatleb perenaine optimistlikult.

Kuigi Ene ei pea ennast julgeks suhtejaks ning väidab, et võõrasse seltskonda sulandumine on raske, siis on päriselus tegemist väga sooja

ja humoorika naisega, kelle lood on väga inspireerivad. Ene eluring on saatuslikul moel alanud just Sangaste kandist, kust ta õpinguteks Valka ja seejärel ülikoolilinna Tartusse liikus. Karjaär viis edasi Tallinna lähistele ning viimaks taas esimesele kodule lähemale, Tartusse töö. Täna on Ene tagasi lapsepõlvemaal.

On imekspandav, millega Ene kõik elus tegelenud on. Olles erialalt raamatupidaja on tema harrastused olnud aga väga loovad – keraamika, jooga, näitlemine, laulmine, klaverimäng. Ja kõike seda on ta teinud kirega ning õpetanud teistele. Juba on ta leidnud enda jaoks Sangaste näiteringi Rukkinarrid, milles kaasa lööb.

Mõtteis mõlgub kodukanti lauluansambli loomise idee, kuid esmalt on plaanis hakata jagama savivoolimise ja keraamika oskusi. Ene loodab väga, et tal õnnestub sügisel alustada Olustveres kaheaastase keraamika õppeprogrammiga, et oma praktilisi oskusi juhendajale vajaliku teooriaga täiendada. Just savitöö huvilisi ootab ta maal elamise päeval enda juurde külla, et oma loovus saviisse voolida!

LOOJANGU TALU Õnn peitub lihtsuses

Nõuni külas asuvas Loojangu talus peitub õnn lihtsuses. Joogivett saadakse lähedalasuvast allikast, pestakse saunas ja järves, söök valmib gaasi- või puupliidil.

Lea ja Urmas on pärit Harjumaalt, kuid nad käisid aastaid Nõunis sugulastel külas. Otepää oma maastiku ja järvedega tundus neile lihtsalt imeline. Kirjanik ja semiootik Valdur Mikita nimetab seda kohatunnetuseks, mis neid lõpuks seitse aastat tagasi pani ostma pool hektarit maad, et oleks päris oma koht, kus suved veeta ja kuhu tulevikus päriselt kolida.

Loojangul oli nende esimeseks koduks sõbra kingitud tipitelk. Viimase suve tõttu otsustati järgmiseks aastaks siiski 20-ruutmeetrist suvemaja osta ja nõnda see omanäoline koht kujunema hakkas. Praeguseks on õue peal 8 väikehoonet: tipi, kuivkäimla, maja, saun, kuur, külalistemaja, kasvahoone ja suveköök.

MURIMÄE VEINIKELDER Kohalikust saagist tunnustatud keelekaste

Truuta külas asuva Murimäe Veinikeldri pererahvas on piirkonna vahelduva maastiku tagant ära kasutanud – lõunapoolsele järsule mäenõlvale on rajatud terrassidena viinamarjaistandus.

Perenaine Janika Ilves mõnab, et kui see maaliline maavaldus siia Naha-järve äärde 10 aastat tagasi soetati, ei näinud nad abikaasaga nendes võsastunud nõlvades midagi erilist. Juhtus aga nii, et pere kutsikaeas retriiver Muri näris maja ette istutatud üksiku viinapuu tükkideks ning järgmisel aastal hakkasid näritud viinapuu pistikud siin-seal kasvama. See oli selge vihje looduse enda poolt, mille ettevõtlik pererahvas kohe targasti ära kasutas.

Täna kasvab viinapuid nii nõlvadel kui ka kahes suures kasvahoones. Kasvahoones on naise sõnul kindla peale minek, sest tagavad igal aastal umbes 800 kilo saaki. Kohapeal rajatud väiketootmises valmistatakse maitsevaid käsitööveine, millest lausa kaks kannavad märgist „Aasta vein 2021“.

Lisaks viinamarjade kasvatamisele ja veinitootmisele pakutakse Murimäel soovijatele ka majutust külaliskorteris või glampingu telgis, viiakse läbi koolitusi ja veinidegustatsioone, regulaarselt korraldatakse temaatilisi õhtusööke ja kontsertõhtuid. Suveperioodil avatakse külalistajatele ka kohvik. Esialgu võib tunduda uskumatu, et nõnda palju ja hästi Murimäel teha jõutakse. Perenaise sõnul peitub saladus selles, et nad teevad ainult seda, mis endale rõõmu pakub. Maal elamise päeval ootab Murimäe külastajaid oma viinamarjajada uudistama.

JÄRVE TALU

Kahe kodu vahel - maal rahu, linnas põnevus

Frants Seer ja Liane Tsimmer on noor pere, kes Arula külas mehe esivanemate kodukohas rahu ja kaunist loodust naudivad. Talus, kus on elanud mitmeid põlvkondi kuldsete kätega ja töökaid esivanemaid, võetakse täna vastu külastajaid ning toodetakse eksklusiivseid puidust vanne.

Viieliikmelisel perel on tegelikult kaks kodu, mille vahel aega jagatakse. Kui maa-inimestele omaselt käiakse linna tööle, siis Frants sõidab igapäevaselt hoopiski Tartu südamest Arulasse oma töökotta, kus valmivad tema enda poolt leitud tehnoloogia ja disainiga **elegantseid ja vastupidavaid puidust vannid**. Noored kinnitavad, et nad naudivad sellist kaksikelu väga. Linnas on kõik käe-jala juures ning õhtuti palju põnevat, mida teha. Samas maal Järve talus on rahu ja vaikus, mida nad samaväärselt vajavad.

Talus tegeletakse paljude erinevate asjadega. Frantsu vanemate Juhani ja Esti abiga tegutseb **2004. aastast seal turismitalu**. Vannitehas käivitati 2010. Oma vanitootmise rajas Frants mitmete asjaolude kokkulangemisel. Ta otsis koju üht puidust vanni, kuid pakutavad ei näinud ilusad välja ja talle tundus, et neid saaks teha paremini. Nii katsetas peremees aastaid erinevaid lahendusi kuni jõudis unikaalse tooteni.

Kõige raskem osa ettevõtte käimalükkamisel oli müügitgevus, sest usaldus toote vastu oli visa tulema. Nüüd, kus tellimuste arv on aastatega heale tasemele tõusnud, on kerkinud aga hoopiski teistlaadi takistus – transpordi ja logistika probleemide tõttu maailmas on materjali hankimine keeruliseks muutunud. Nimelt tuleb puit Ameerikast, kuna Eestis puudub võimekus vajaliku eritöödeldud puitmaterjali tootmiseks.

Vahelduseks meeldib peremehele aga 80ndate aastate autosid renoveerida. Nii putitab ta ühte masinat juba seitsmendat aastat ja selgitab, et vana auto korda tegemine on tohutult pikk ja palju detaile sisaldav protsess. Täna käivad uhke sisustusega **hobigaraazis** keevitamas ja plekki valtsimas ka ümbruskonna noored tehnikahuvilised.

Frants ja Liane avavad maal elamise päeval külalistele oma maakodu, et tutvustada pere hobisid ning ainulaadsete puitvannide tootmist.

OLEVIKU TALU - õpetlik minevik, maagiline olevik ja lootusrikas tulevik

Vana-Otepää külas asuva Oleviku talu noor peremees lapsepõlves maaeluga eriti kokku ei puutunud, kuid juba ülikooli ajal hakkasid tulevast talupidajat huvitama ühiskonna jätkusuutlikkusega seotud teemad.

Alexander Linnamäe on sündinud Tartus, koolis käinud Tallinnas ja ülikoolis Inglismaal, kus ta hakkas selgemalt tajuma seda, kuidas inimkond ise hävitab elu ja ökosüsteeme.

Tekkis huvi permakultuuri vastu, mis tõi noore mehe ülikoolipingist otse Otepää valda onu tallu, kus sai hästi palju erinevaid maaeluga seotud valdkondi ja tegevusi proovida (aiand, veisekasvatus, metsandus, lambad jne).

Loomuliku jätkuna sai noorpaar perekonnalt pulmakingituseks päris oma enda maatüki, kuhu hakkasid arendama **taastava põllumajandusega** tegelevat talu, kus kasvatada ehedat, puhast ja kõrge kvaliteediga toitu ning elustada oma maastikke.

Peremehe sõnul on talu veel arendus- ja investimisjärgus. Kuigi **mahekanade tootmine** taastava põllumajanduse põhimõtteid järgides saadi hoogsalt toimima, on hetkel plaanis mõningaid ümberkorraldusi teha. Alexander nendib, et läbikukkumisi ja õppimiskohti on olnud rohkem kui õnnestumisi, alustatud sai liiga suurelt arvestamata olemasolevate tingimuste ja reaalse müügivõimekusega.

Uueks eesmärgiks on luua keskkond, kus inimene saab tunda ennast elusalt ja rahulikult ning võtta vastu looduse kingitusi – hingata värsket õhku, tarbida puhast vett ja toitu, nautida võimalikult maastikku. See kõik on Olevikus olemas! Arendamist vajab veel taristu, mis võimaldaks teenida elatist ka majutusteenuste ja **agroturismiga**. 24. septembril kuuluvad külastajad Oleviku talu põnevast saamislugu ning saavad teada, mis on taastav põllumajandus.

KANGRO TALU - koht, kus elab teater

Pühajärve kaldal Sihva külas asuv talu ootab harrastusteatri huvilisi oma õuele suve jooksul koguni kolmel korral.

Igal aastal astub Kangro talus uue tüki lavale Pühajärve Koduteatri näitetrupp, mida veab 7 aasta eest Pühajärveäärsesse talumajja kolinud lasteaiasõpetajana töötav Egle Sisask.

Tartus üleskasvanud naise rõõmuks ehitas abikaasa Margus oma mitmendat põlve

perekonnale kuulunud talu abihoone mõisaaegsele vundamendile lava. Alates 2017. aastast on seal ette kantud mitmeid teatritükke alates lastele ja noortele mõeldud etendustest kuni kohaliku võimu pilava komöödia väljakuulutamiseni.

Teatritalu idüllilise vaatega suvelaval on üles astunud **harrastusteatri** üle Eesti, kuid eelkõige on perenaise soov pakkuda esinemisvõimalust just oma valla teatritruppidele. Nõnda sai juba eelmisel aastal sündinud kuid pandeemia tõttu ära jäänud Teatrimaratoni idee realiseeritud käesoleva aasta augustikuus.

Egle juhendamisel õppisid Otepää valla tüdrukud, sealhulgas peretütar Adeele, lavastuse selgeks kõigest 10 päevaga. Kord aastas kutsub pererahvas kauni vaatega suvelavale kontserti andma ka ühe Eesti tuntud laulja.

24. septembril saavad Kangro talu külastajad osa pererahva lugudest, talu kaunist miljööst ning teatri maagiast.

OTEPÄÄ AMS

Ühistegevuse rõõm

Otepää linnas Jakob Hurda tänava seltsimajas toimetavad juba üle neljakümne aasta vahvad aianduse ja käsitöö huvilised naised.

Alates 1969. aastast on nad koondunud Otepää Aianduse ja Mesinduse Seltsi (Otepää AMS), et viljeleda käsitööd, korraldada näitusi ja populariseerida elanike hulgas aiapidamise kunsti. Kaheksakümnendate lõpust alates tegeleb selts ka aiasaaduste ja -tarvikute müügiga. Omal ajal avati selleks Otepää kesklinnas suisa oma müügikiosk – täna asub Otepää AMS-le kuuluvas majas Merle lillepood. Otepää AMS korraldab kevad- ja sügislaatu ning mesinduse õppepäevi.

Seltsimajas saab kududa endale kangastelgedel vaipu ja sügiseti pressida õunamahla. Seltsimaja ruume renditakse nii pulmadeks, juubeliteks kui ka peielaudadeks. Uuendusena on sügisest plaanis käivitada keraamikaring, õpetada kangastelgedel kudumise kunsti ja õppekõrgis korraldada meeleolukad ühiskokkamisi.

Otepää AMS'i naised kutsuvad maal elamise päeval seltsimajja uudistama ning kangastelgedel valmivasse vaipa oma triipu kuduma.

Otepää Külade Ühendus: üks kõigi ja kõik ühe eest!

Piirid ei piira külavaimu

Kui kolm aastat tagasi, 2019. aasta jaanuarikuus alustasin Nõuni külvavaimu, siis esimese asjana võtsin nõuks endale selgeks teha, kust täpselt jooksevad Nõuni küla piirid. See polnudki nii lihtne kui võiks arvata – ühelt poolt on taludel ja küladel selged piirjooned, teisalt võivad külade elanikud end tunda nii oma küla kui naaberküla liikmena. Avastasin, et küla tunnetuslikud piirid on laiemad, keerulisemad aga tihti ka olulisemad kui administratiivsed ametlikud maatahised. Kui Nõuni külas käib arutelu tähtsate asjade üle, siis soovivad ka naaberkülad sõna sekka öelda, sest see, mis toimub Nõunis on ka neisse puutuv. Võtame või näituseks maantee remondi, teede ja tänavavalgustuse olukorra, bussiliikluse aga ka kultuuri ja hariduse arendamise. Olulisem, kui ühe küla piirid on kogukonna tunne, mis tekib koostöös ühise asja eest seismisel.

Kuidas külade ühendus alguse sai?

Kord läksin vallavanema jutule ja vestluse käigus selgus, et naaberkülade olla paari päeva eest täpselt sama murega tema poole pöördunud. Sain aru, et küladel on sarnased mured ja küsimused, mis vajaksid koos läbi arutamist, et nendega seejärel üheskoos vallajuhtide poole pöörduda. Iga küla väike mure eraldi vaadatuna on pisike, kuid koos on need suured. Oli ka hetki, kus külvavaimu tundsi, et meie muresid ja soove päris tõsiselt ei võetud või lausa ignoreeriti. Nagu ütleb vanasõna, kui sa tahad minna kiiresti, mine ükski, kui sa aga tahad jõuda kaugele, siis tuleb minna koos. Vallavõim ja elanikud peavad võtma endile vastutuse ja kohustuse olla partneriks. Just nii tekkiski tunne, et vaja on koonduda. Nõnda 2019. aasta kevadel külvavaimu valla kolmest piirkonnast – Ivika Nõgel Vidrikelt, Piret Vahi Puka alevikust ja Elmo Saul Nõunist – asutasid külade ühenduse.

OKÜ ambitsioonikad plaanid

MTÜ Otepää Külade Ühendus (OKÜ) on loodud selleks, et toetada kõigi valla külade, alevike ja asumite kogukondade aktiivsuse kasvu, võimekust parandada oma elukeskkonda ning seista oma kogukonna huvide eest. Oma teekonda alustati teineteise tundmaõppimisest. Seni korraldatud seminare ja õppereise pole tehtud vaid lõbu pärast, need kannavad endas kõrgemat eesmärki. Koostegemisel on palju kasutegureid. Esiteks saavad piirkonna külad oma mõtteid vahetada ning ühiselt eesmärke seada, teiseks on niimoodi ka vallaametnikel lihtsam plaane teha – hoiame kokku palju väärtuslikku aega ja raha. Ka külarahvas on ühiselt läbi arutatud lõpptulemusega rahul, kui nende poolt ühiselt üles tõstatatud probleemid ja esitatud lahenduskäigud on otsuste aluseks olnud.

Siiski on meil veel pikk tee minna. Tahame, et külade ühenduse mõju ulatuks iga Otepää kodanikuni, seetõttu oleme läbi küsitluste ning avalike arutelude sõnastanud „Otepää piirkonna külade võrgustiku strateegia“. Selles oleme endale võtnud järgmiseks viieks aastaks ambitsioonikad eesmärgid. Soovime, et meil on aktiivsed elanikke kaasavad kogukonnad, et Otepää on kujunenud peresõbralikuks vallaks ning et siin tunnevad end

turvaliselt ka eakad ja sotsiaalselt nõrgemas seisus elanikud.

Kolme esimese aasta jooksul on tegusad külad otepäälastele juba silma jäänud Talveturul Külatänavaga, varasuviste perepäevade ning vahvate „Külaelu pärlite“ videotega. Kõige enam soovime aga, et Otepää valla asutuste ja organisatsioonide vahel toimiks sõbralik ja teineteist innustav koostöö. Just nii nagu see on olnud „Ohhoo Otepää!“ ettevõtmise korraldamisel.

Suure töö saavad siin ära teha külvavaimu läbi Otepää Külade Ühenduse, kuid vajalik on ka omavalitsuse tugi. Ühendus aitab koordineerida koostööd, koondab probleeme ja muresid, et neile koos lahendus leida. Näiteks on meie endi kättes luua oma „arukas“ lahendus, et lapsed ja noored saaksid mugavalt kooli, huviringi ja mõistlikul ajal koju – sobitada arukalt huviringide toimumise ajad kooliprogrammiga ja vastavalt sellele korraldada vallavalitsuse toetusel koolibussiringid.

Kui sa tunned, et Sinu küla on oma murega üksi jäänud, siis aja selg sirgu ja tea, et on ka teisi külasid samade muredega. Võta kindlasti ühendust Otepää Külade Ühendusega, sest mis saab olla ilusam kui koostegemisest tulnud rõõm! Veelkord – üks kõigi ja kõik ühe eest!

Elmo Saul, OKÜ juhatuse liige ja Nõuni külvavaimu

Külvavaimu	Arula	Voldemar Tasa	talulutsu.ee 515 0092
	Kuigatsi, Vaardi	Mare Visnapuu	visnapuumare@gmail.com 5340 8298
	Mägist, Pingi, Ädu	Kaija Tamm	tammkaija@gmail.com 5666 2597
	Neeruti	Tarmo Märss	tarmo@grillmeister.ee 503 1425
	Nõuni	Elmo Saul	nounikyla@gmail.com 511 0574
	Pedajamäe	Heleena Jogi	heleen.ee@mail.ee 525 6650
	Pilkuse	Liisa Ruukel	liisa.ruukel@gmail.com 528 5159
	Puka alevik (aleviku vanemad)	Pille Priidik	pillepriidik@gmail.com 507 4458
		Inger Zimmer	inger.zimmer@mail.ee 5648 5327
		Apo Oja	oja.apo@gmail.com 511 2762
	Päidla	Ermo Kruuse	ermo.kruuse@gmail.com 511 3543
	Sihva	Heikki Kikkas	sihva@dialab.ee
	Tõutsi	Peeter Kangur	pk@pyhajarve.edu.ee 528 6547
	Vaalu	Tiiu Treimuth	tiuu.treimuth@otepaa.ee 526 2175
	Vana-Otepää	Ursula Juhkam	ursula.juhkam@gmail.com 518 4477
	Vidrike	Ivika Nõgel	partnerlus@partnerlus.ee 511 5914

Otepää Teataja erileht on välja antud projekti „Otepää külade arukas võrgustik“ raames LEADER meetme, Valgamaa Partnerluskogu ja Otepää Vallavalitsuse toel.

Kujundus: 363 Agentuur OÜ | Trükk: AS Kroonpress | Kohaletoimetamine: Omniva

Teostus: MTÜ Otepää Külade Ühendus

5348 4495, otepaakylad@gmail.com

Tekstid: Triin Nurmsalu, Elmo Saul, Ivika Nõgel, Maris Frosch

Pühajärve Põhikooli lasteaias avati uued ruumid

Pühajärve Põhikooli lasteaed „Pipi“ sai juurde kaks uut, remonditud tuba Pühajärve raamatukogu teisel korrusel. „Pipi“ lasteaeda tuli juurde kuus last.

Uued ruumid avasid Pipi patsi lahti punumisega Otepää vallavanem Jaanus Barkala ja haridusnõunik Janika Laur.

Varem majas asunud kolme pisikese ruumi asemel on nüüd suur ja valgusküllane magamis- ja mängutuba ning lisaks ruumikas õppekabinet. Lasteaia teine korrus on nüüdseks täielikult renoveeritud.

„Mul on hea meel, et meil on taaskord põhjust ruume laiendada ja remontida, sest lapsi on juurde tulnud,“ sõnas Otepää vallavanem Jaanus Barkala. „Täna ka chitajat nutika lahenduse eest, mis muutis lasteaia ruumid hubaseks ja koduseks.“

Pühajärve Põhikooli direktor Miia Pallase meenutas, et Pühajärve raamatukogu hoone teisel korrusel asusid ka varem Pühajärve Põhikooli lasteaia ruumid. Aastaid tagasi kolis lasteaed koolimajja. Paar aastat tagasi jäid koolimaja ruumid aga kitsaks ning avati uus rühm remonditud ruumides. „Suve hakul oli näha, et lapsi tuleb juurde ning ruumi enam ei olnud, siis saigi koostöös vallavalitsusega kiiresti leitud sobiv lahendus. Nüüd on meie maja korda tehtud,“ lisas Miia Pallase. Remonditööd teostas Otepää Ehitusgrupp. Kokku käib Pühajärve Põhikooli lasteaias 57 last, neist 22 last on Pühajärve

Lasteaia uute ruumide avamisel

raamatukogu teisel korrusel.

Tekst ja foto: MONIKA OTROKOVA

Alates 2022/23 õppeaastast on Keeni kool UNESCO ühendkoolide võrgustiku liige

Võrgustik sai alguse 1953. aastal, et toetada inimestevahelist paremat läbisaamist ja rahu maailmas. UNESCO ühendkoolid hoiavad au sees UNESCO ja ÜRO põhikirjade keskeid väärtusi ja põhimõtteid. UNESCO ühendkoolide võrgustikus on üle 11 000 õppeasutuse 181 riigist.

Eesti UNESCO ühendkoolide võrgustiku tööd koordineerib MTÜ Mondo koostöös SA Tartu Keskkonnahariduse Keskusega. SA

UNESCO Eesti Rahvuslik Komisjon nõustab võrgustiku riiklikku koordineerimist ning soodustab koostööd riigiasutuste, teiste võrgustike ning kohalike ja rahvusvaheliste organisatsioonidega.

Osalemine võrgustikus toetab haridusasutust kvaliteetse hariduse andmisel, pakub võimalusi koostööks, oma tegevuste tutvustamiseks ja uute kontaktide loomiseks.

Võrgustiku liikmete missioon on kasvatada

avatud, keskkonnast ja inimestest hoolivaid ja ühiskondlikult aktiivseid inimesi.

Tekst refereeritud UNESCO ühendkoolide kodulehel.

KERSTI HALJASMETS,
võrgustiku koordinaator Keeni Põhikoolis

Tänuga mõeldes

Meie pere sai tänukirja Kaitseliidu Noorte kotkaste organisatsioonilt abi ja toetuse eest. See tekitas tõelise üllatustunde. Seda just sellepärast, et Pühajärve rühma noored koos juhendajaga on ise tänamist väärt.

Nad hooldavad Vabadussõja veteranide haudu. Hooldatud pole mitte ainult Vabadussõja veterani (Harald Dorchi) haud, vaid terve meie suguvõsa matmisala (8 hauda). Kevadel varakult leiame ikka ja jälle korrastatud hauad. On riisunud, liiva veetud. Harald Dorchi hauale on istutatud lilled, laternas põleb küünlal. Küünlal on toodud ka kõigil tähtpäevadel ja vanaisa Haraldi sünnipäeval.

Imetleme noorte korrektsust ja püsivust, nende meelsust. Rõõm on näha, et tuleviku põlv on jätkamas samaviisi ajaloo mäletamist ja väärtustamist. Miks läksid kunagi noored mehed Vabadussõtta, vabatahtlikult lootusetuna näivasse olukorda?

Mis võitlust peavad praegu ukrainlased, kas kasvab noorte inimeste tahtejõud ja mentaliteet? Kõik saab alguse kodust ja vanematest. Ilmaasjata ei õelda, et laps on vanemate peegel, sealt areneb järkjärgult tuleviku vaadetega täiskasvanu. Suur roll on ka keskkonnal, mille sees arenetakse. Kodust saab alguse ka kodumaa, armastus kodumaa vastu. Kui meil on enda pesapaigas üks väga armas paik, oma

rand, jõeäär, pink. Või olgu selleks kasvõi saialõhn köögis, siis viivad teed ikka tagasi.

Kodu on seal, kus on meie süda, sealt leiame enda armsad inimesed. Ja kui keegi tahab meilt selle ära võtta, purustada, lagastada – siis võitleme. Ka kõige lootusetumas võitluses on võidulootus, alistumist ei mingisugust. Lootusesäde, jääb helkima viimse hetkeni.

Aitäh teile, Pühajärve rühma noorkotkad, et te selisteks kasvanud (kasvatatud) olete!

Dorchi pere

Augustis Nõunis

Nõunis olid avatud esmakordselt kodukohvikud, toimus traditsiooniline muinastulede öö kontsert kui ka tervitati kooli algust noortediskoga.

20. augustil kui Eestimaa oli lipuehtes, oli Nõuni külas soov avada oma aiad ja südamed kodukohvikutes. Esimesesel korral osalesid Nõuni noorte kohvik, Väike Itaalia, Regatt, Õnneseen ja Rootsuveski. Küllastajate tagasioli hästi positiivne. Tore oli kõrvalt jälgida, kuidas noortel sujus ettevalmistustöö. Ühistel koosolekutel jagati nimeliselt ülesanded, kohustused. Laupäeva hommikuks kell 12 oli meeleo-

lukas kohvik kultuurimajas küllastajate vastuvõtuks valmis. Noorte endi valmistatud küpsed, vanaema vahvlid, jahutavad joogid, Mari supp ja pannkoogid...Elevust tekitas meie traditsiooniline loterii-allegrii. Võita võis nii marineeritud kurgi purgi, kohaliku mee, koduaia kabatsõki jne. Meie ühine tõdemus päeva lõpuks – meeskonnatöö sujus ülihästi! Ning oluline on, et ka küllastajad olid rõõmsad.

27. augustil toimus traditsiooniline muinastulede öö päikeseloojangu kontsert Nõuni rannas. (Vaata leheküljel nr 4).

2. septembril tervitasime kooli algust super-hüper-laheda diskoga. Diskol käisid meil kaks vahvat karvast neljajalgset üllatuskülast – vetelpäästekoerad Elva VTÜ vetelpääste

grupist “Märjad käpad” Britta ja Sam. Neile oli see päris esimene disko. Tore on teada saada, et ka koerad käivad koolis, et päästa inimesi. Üks armastab arbuusi ja maasikaid, teine jällegi liha, aga mõlemate kutsumus on anda käpp, karv, päästevest või ka saba abivajajale. Põnev kohtumine oli. Kutsudele disko meeldis ja meile ka, meeldis jätsikoks ja kommid ja puuviljad ja ja pulgakoogid ja viineripirukad ja leitud uued sõbrad ja tantsulust. Kingituseks saadud põneva disainiga kaustik kaenlasse ja rõõmsalt uude koolinädalasse!

Päikeselist septembrit ja näeme ikka Nõunis. Kohtumiseni!

MARIKA VIKS

Otepää vallas alustas esmakordselt kooliteed 61 last

1.september on teadmispäev ja kooliaasta algus. Otepää vallas alustab esmakordselt kooliteed 61 last.

Otepää Gümnaasiumis läheb 1.klassi 32 last, gümnaasiumi 10. klassi läheb õppima 33 õpilast. Kokku õpib Otepää Gümnaasiumis 408 õpilast.

Pühajärve Põhikoolis asub esmakordselt õppima 9 last, kokku õpib 115 õpilast.

Keeni Põhikoolis alustab 1. klassis kooliaastat 12 õpilast, kokku õpib 98 õpilast.

Puka Kooli 1. klassi läheb 8 õpilast, kokku õpib 80 õpilast.

Lisaks nendele alustavad tänase päeva seisuga Otepää valla koolides õpinguid kokku 34 erinevates klassides käivat ukraina last. Ukraina õpilaste arv suureneb päev-päevalt.

Otepää valla erakoolis – Audentese Spordigümnaasiumi Otepää filiaalis on 10. klassi minemas 17 õpilast, kokku õpib 42 õpilast. Otepää Muusikakoolis alustab kooliteed 12 last, kokku 92 õpilast.

Kooliaasta algus on tähtis ka valla kõige pisematele – Otepää Lasteaia tervitab uut õppeaastat 170 last. Pühajärve Põhikooli lasteaias on 53 last, Puka Kooli lasteaias 28 last, Keeni Põhikooli lasteaias 48 last. Otepää lasteaedades käib kokku 4 ukraina last.

MONIKA OTROKOVA

Otepää Gümnaasiumi 1. A klass – klassijuhataja Triin Rehk

Adele Arro	Anna Bell
Paula Anna Heiling	Robin Jodsche
Laura Juhkam	Gregor Jääger
Martin Koobak	Melina Kulpas
Kristella Kurvits	Artur Kõivisto
Rico Meema	Karl Sandr Paalman
Eleanore Pähn	Karl Tinno
Sebastian Vaher	Luukas Värva

Otepää Gümnaasiumi 1. B klass – klassijuhataja Tiie Jaaniste

Mykta Danylchenko	Greete Kirsimägi
Ayrton Koosa	Maria Käis
Kristofer-Laur Ladva	Siimon Länik
Edward Moros	Henry Mägi
Lisane Neemeste	Freddy Reek
Mia Loora Saareots	Kaisa Suiste
Jakob Taukar	Rebeca Lore Unger
Sirely Vaks	Simoon Vernik
Joosep Voolaid	

Pühajärve Põhikooli 1. klass – klassijuhataja Aili Mägi

Aron Elbson	Tanel Tambets
Marko Tilga	Karl Felix Oja
Freddi Orav	Laur Põrk
Andra-Liis Narusk	Walter Sepp
Villi Magnus Veermets	

Puka Kooli 1. klass – klassijuhataja Eva Kosk

Germo Elvet	Mia-Lota Jäär
Inkeri Neuhoof	Marsella Näkk
Kristel Possul	Romet Rosenberg
Daniel Savisaar	Gregor Veider

Keeni Põhikooli 1. klass – klassijuhataja Kaja Leht

Lisandra Allik	Samuel Altement
Tauri Brandt	Tanel Ilinkov
Marten Jablonski	Nadiia Kalashnyk
Annely Kukk	Robin Mekk
Anhelina Piritokina	Lennart Pöder
Joosep Semjonov	Gerte-Ly Toomsalu
Albert Viks	Natali Värnik

Armsad Otepää valla erivajadustega laste vanemad!

Otepää vallavalitsuse sotsiaalteenistusel on mõte aktiveerida erivajadusega noori ja selleks, et saada teada mida teie lapsed vajavad ja ootavad, soovime saada kokku teiega, armsad vanemad, et koos arutleda tegevusi, mis tooks noored kokku ja kodunt välja ning paneks neil silmad särama.

Kui olete huvitatud, siis võtke minuga ühendust: ennetustööspetsialist Marju Karavin, 53365450, Marju.Karavin@otepaa.ee

STARTIDE ALGUS 11.00

VÕISTLUS TOIMUB TEHVANDI MAASTIKURATTARAJAL!

VÕISTLUSKLASSID: MN6; MN8; MN10; MN12; MN14; MN16; MN; MN40; MN50
DISTANTSID: 0,3 km - 3,7 km /starditakse eraldistardist/

TOETAJAD OSALUSTASU 4€ / LASTELE TASUTA! KORRALDAJA

EESTI KULTUURKAPITAL NÕO LTT TEHVANDI SPORDIKESKUS Otepää CorpoWear KARUPESA TEAM

INFO JA REGISTREERIMINE: www.karupesateam.ee

TULE TRENNI!

> Oodatud lapsed alates 5. eluaastast
> Meie treeningud on mängulised ja mitmekülgsed
> Pakume klubi poolt tasuta kasutamiseks suusa- ja rullivaruustust!
> UUTELE LIITJATELE TRENINGUD SEPTEMBRIS TASUTA!

KARUPESA TEAM

Noorte laskesuusatajate tulemusi

Kagu Biathloni noored said sel suvel juba teist korda näidata, et suvised treeningud ja laagrid on igati asja ette läinud.

Sel korral tehti suurepäraseid tulemusi Even Tudebergi öhkrelva noortesarja teisel etapil Elvas.

Individaalidistantside tulemused:

N8 1. koht Aana-Lee Mets ja 2. koht Mari Tokko; N9 1. koht Tiule Laine Peips; M9 2. koht Kaspar Kärp ja 3. koht Ranno-Artur Kukk; N11 2. koht Mirell Uus; M11

1. koht Märten Mätas, 2. koht Mairon Niilus ja 5. koht Kristofer Kärp; N12 1. koht Ann-Marii Mets ja 9. koht Grettel Arulaan; M12 2. koht Andorres Veerpalu; M13 8. koht Matis Mändmets; N 1. koht Martiina Mätas; M 11. koht Tristan Klimbek.

Kokku oli stardis pea 140 noorsportlast. Kavas olid ka põnevad teatevõistlused, kus nooremate arvestuses saavutas Kagu Biathloni võistkond 3. koha koosseisuga:

Ranno-Artur Kukk, Aana-Lee Mets ja Kaspar Kärp.

Vanemate arvestuses tuli Kagu Biathlon I-le 2. koht: Ann-Marii Mets, Matis Mändmets ja Andorres Veerpalu ning Kagu Biathlon II noppis 3. koha: Mairon Niilus, Kristofer Kärp ja Märten Mätas.

JELENA VSIVTSEVA
Kagu Biathlon treener

KARATE-DO SHOTOKAI

Treeni ennast julgeks ja enesekindlaks

Tule, harjuta meiega ja õpi end kaitsma!

Uute harjutajate vastuvõtt SEPTEMBRIS

Pühajärve Põhikoolis Sihval

Treeningud toimuvad: E ja N 18.00-20.00
Kuumaks: täiskasvanud 20€, õpilased 15€
Treeningutel saab osaleda alates 15. eluaastast

Tel: 501 7500
e-post: oteppaa@ekds.ee
www.ekds.ee

TERVITAN SIND HEA KINNISVARA OMANIK! KUI VAJAD ABI KINNISVARA MÜÜMISEL OSTMISEL VÕI ÜÜRIMISEL, SIIS VÕTA MINUGA KONTAKTI!

www.varaleidja.ee

Janek Moros

tel: 529 4294
e-kiri: info@varaleidja.ee

Sinu kinnisvara ekspert
Lõuna-Eestis juba 18.a

Täpsem info: Toomas Halliste (56621859),
toomas.halliste@msn.com

Tartu Spordiselts Kalev kutsub kõiki koolinoori **KERGEJÕUSTIKU trenni.**

Trennid toimuvad Tehvandi staadionil esmaspäeval ja kolmapäeval. **TULE JA LIITU VÕITJATEGA!**

TALIJJULA

avab kolmanda hooaja juba 25.09.22 kell 10.00. Ootame kõiki endisi ja uusi aktiivseid liikmeid!

MTÜ Pühajärve Taliujula juhatus

Mapomets OÜ

- ostame metsamaterjali, kasvavat metsa ja metsakinnistuid,
- erametsade haldamine ja järelvalve,
- metsanduslikud konsultatsioonid.

Valgamaa, Otepää vald, Pühajärve küla
tel. +3725050375,
magnar@mapomets.ee

Nõuni Kultuurimajas
11.09 kell 16:00

Elizabeth Davidson-Blythe
Daniel Quayle (USA/Man)

MandoTrio (Eesti)

SUVELOPUTUUR 2022

Pilet 10€, õpilastele 3€. Info: Marika 53465648

OTEPÄÄ AIANDUSE JA MESINDUSE SELTS KUTSUB

11. SEPTEMBRIL 2022

KELL 9.00-14.00

AIANDUSE JA MESINDUSE SELTSI
MAJA PLATSIL Jakob Hurda 5

OTEPÄÄ SÜGISLAAT

viljapuud ja -põõsad / dekoratiivistikud
käsitööd / toidu- ja tööstuskaubad
puu- ja köögiviljad / aiatarvikud

Müügiplatsi broneerimine
Tiia Tiideberg 59031967

OTEPÄÄ

OTI TAKSO

516 44 55

4 - 6-kohalised taksod kaupade kojuvedu

Ohtlike puude raie. Tööd korvõstutikuga (21 m ja 30 m). Kändude freesimine. Puiduhakkuri teenus. info@maastikuhooldus.ee. T: 5810 8597.

Reinsalu Auto

Ostame hakkimiseks
VÕSA ja RATEJÄÄTMEID

Ostame ka
PUIDUTÖÖSTUSE JÄÄKE
(koor, saepuru, kiotsid, pinnad jne)

+372 512 8315
+372 56871354
transport@reinsalauto.ee

FOREST RESERVES

OSTAME METSAKINNISTUID, KASVAVAT METSA RAIEÕIGUST, PÕLLUMAAD KOOS METSAGA

+372 515 6858
info@forestreserves.ee
www.maa.ee

KUULUTUSED

OÜ ETEST PR ostab metsa- ja põllumaad. Tel 50 45 215, 51 45 215, info@est-land.ee

Müüa saematerjali, voodri-, põranda- ja terrassilauda. Trans. tasuta! Tel. 5258911

Elektritööd 520 50 16

Ohtlike puude raie & käändude freesimine 56866157

Ostan metsa- ja põllumaad. Kõsi hinda. Telefon 5527322

Korstnapühkija Tase 4 (eramajad, kortermajad, asutused) Olemas 8m katuseredel ja kaasaegsed töövahendid. Koduleht: www.korstnaspets.ee. Aivar tel. 56628835

Ehitus-, remont- ja renoveerimistööd. Kõik vajalikud tööd kodule ilusa ilme loomiseks ühest kohast. Sisetööd, välitööd, abi- ja kõrvalhoonete ehitus. Tel. 56726823 www.teenustööd.ee

Korstnapühkimistööd Eesti Kutsekoja litsentsiga korstnapühkijalt. Ametliku korrasoleku akti väljastamine. Korstnapühkijal oma redel kaasas. Tel. 51916605.

Korstnate ehitus ja remont. joo-sep.sepp@mail.ee 56189517

Otepää AMS otsib abilist mahlapressi hooajaks, info tel. 59031067 Tiia

10.09. k 8-15 Sügiskuu laat Elvas keskvaljakul. Tel. 56618707

Müüa garaažiboks (3x6m) Otepää kesklinnas Kopli tn. Hind 4000 eur. Tel. 5055545

Pottsepa tööd Tel 5681 7388

Ostan kuivi küttepuid. Tel.5251936

Ostan Enn Volmere maale. 53 561309, volmere@hotmail.com

Aiad korda! Riisun lehed, purustan oksad, rohin, trimmerdan, viin ära haljasjäätmel. Al.10€/h Otepääl ja lähiumbruses. 56958788, aiaabiline@gmail.com

Kõik küsimused saavad vastuse!

Vastamas on naiskodukaitsjad, kaitseliitlased, Noorkotkaste ja Kodutütarde juhid

Naiskodukaitsesest annab ülevaate NKK esinaine Airi Tooming

NAISKODUKAITSE

TEGEVUST TUTVUSTAV PEREPÄEV

MEDITSIINIST räägib Tatjana Laadi

KRIISIS TOIMETULEKUKS annab juhiseid Heili Mets

SÕDURIVARUSTUST tutvustab Randel Uibopuu

ja veel palju huvitavaid teemasid, mängu ning nuputamist

LASTELE pakub ajaviidet ja teeb näomaalinguid Eve Mahhov

Tule koos perega ja avasta palju põnevat!

Korraldaja: NKK Otepää jaoskond

17. SEPTEMBRIL KELL 11

Otepää Kultuurimajas

HAUAKIVID, PLAADID JA PIIRDED

- valmistamine
- paigaldamine
- puhastamine
- kivi asendi taastamine

Indrek 5107312

www.palukivi.ee
Otepää vald, Miti küla, Palu

Siiras kaastunne Rein Pulleritsule kalli

ÄMMA

lahkumise puhul.

Otepää Vallavolikogu
Otepää Vallavalitsus

Sügav kaastunne Tarmole ja Toomasele perega kalli

EMA

kaotuse puhul.

Otepää Ehitusgrupi kollektiiv

Ilmas pole rohkem armu kui on ema armastus, mõistad siis, kui tema juures kummardad kord leinates.

Mälestame 100. sünniaastapäeval kallist

ENDLA-RENATA ALLEVIT

lapsed ja lapselapsed peredegaga

Südamlik kaastunne Aavole, Tarmo ja Toomase perele kalli abikaasa, ema, vanaema ja ämma

ELVE LADVA

kaotuse puhul.

Virve

Üks tee on lõpuni käidud, üks süda on vaikinud...

Südamlik kaastunne Aavole, Tarmo ja Toomase perele kalli

ELVE LADVA

kaotuse puhul.

Tiiu ja Aavo

Mälestame rõõmsameelset naabrimemme

VILMA KANNIST

Avaldame kaastunnet lähedastele. Kõsti talu lapsed peredegaga, Aime ja Aare

Vaikses leinas kodumaja, koduõu ja sõbrad.

Südamlik kaastunne lahkunu lähedastele

RAIDO MURO

surma puhul.

Milvi, Leida ja Aadu

Südamlik kaastunne Tarmo ja Toomas Ladvale kalli

EMA

kaotuse puhul

AS Pühajärve Puhkekodu

Vaikus ja rahu on Sinuga head mälestused meiega...

Armsad Aavo, Tarmo ja Toomas peredegaga. Meie südamlik kaastunne kalli abikaasa, ema, vanaema ja ämma

ELVE LADVA

lahkumise puhul.

Raa, Kaido ja Rain peredegaga

Siiras kaastunne Aavole, Toomasele ja Tarmole abikaasa ja ema

ELVE LADVA

kaotuse puhul.

Õnne, Janno, Jarmo

Südamlik kaastunne Aavole, Tarmole ja Toomasele, kalli abikaasa ja ema

ELVE LADVA

kaotuse puhul.

Raivo ja Piret

Südamlik kaastunne Aavole, Tarmole ja Toomasele kalli

ABIKAASA ja ema

kaotuse puhul.

Kiina, Enelin, Reilika perega, Merili perega, Oliver perega, Pilleriine, Heleri, Jüri

Meie jutud ja kallistused on saanud mälestusteks.

Lahkus meie armas

ELVE LADVA

Südamlik kaastunne omastele.

Heli ja Kaja

Õhtu tõmbab üle vee seitse udusilda. Nende kaudu läheb tee õhtuliste kilda. (K. Kangur)

VILMA KANNES

Mälestame.

Olgu meie kaastunne toeks lahkunu omastele.

Endised töökaaslased Juusa-Peetri farmist

On mälestusi, mis ei muutu tuhaks. On mälestusi, jäävad südamesse.

Sajandal sünniaastapäeval mälestavad kallist

LINDA PARTS`i
08.09.1922 - 28.02.1989

pojad Aavo ja Aivar peredegaga

Me laul klassiilt. nii helge ja kevadine... Kuid üürrike töö ja pisikesed rõõmud Tuli pilv sügisene...

RAIDO MURO
1938 - 2022

Mälestame. Meie kaastunne abikaasa Heliile, tütar Lilianile ja õde Talvi-Kajale.

Heljo, Eevi, Maie, Villu, Heino-Evar ning klassijuhataja Liivia Suu

Kallist

RAIDO MUROT
03.07.1938 - 31.08.2022

mälestavad abikaasa ja tütar perega

500 aastat Päidla esmamainimisest

1522. aasta septembris seisid Tartus viis venda ümber surivoodi. Nende isa, manalatele lahkunud Frommhold von Tiesenhausen oli olnud üks Vana-Liivimaa rikkamaid ja mõjukamaid mehi. Tema eluaeg kattus Liivimaa kuldaastatega; pärit ristsõdijatest esivanematest ja suheldes vabalt Euroopa õukondadega kuni keiser Karl V-ni välja, võis ta end õigus- ja talu lugeda hiliskeskajase kõrgaadli väljapaistvaks esindajaks. Nii kuulutas ka tema surm ette ühe ajastu lõppu: paari aasta jooksul muutsid reformatsiooniga kaasa toodud rahutused täielikult pilti piiskoppide ja ordu ülemvõimust, ning vaid mõni aastakümne oli jäänud katastroofilise Liivi sõjani, milles keskajal sündinud Vana-Liivimaa igaveseks olematusse varises. Tartu Toomkirik, kuhu Frommhold von Tiesenhausen katoliikliku missa saatel puhkama sängitati, oli sajand hiljem jäänud varemeisse ja on seda tänase päevani.

Viis poega – Reinholt, Fabian, Frommhold, Jacob ja Kersten – ei pruukinud neid saatuse märke isa surma järel tähele panna. Neil oli ees keeruline ülesanne: isast oli pärandiks maha jäänud üle Liivimaa asuvatest maavaldustest koosnev muinasjutuline varandus, mis tuli omavahel õiglaselt jagada. 10. septembril 1522 vendade poolt pitsiritega kinnitatud ürikust näib, et sellega saadi hakkama sõbralikult, või vähemalt tülidest ajalooallikad vaikivad. Vahest kõige väiksema osa sai Kersten: kui teistele vendade-

le langesid sülle lossid ja kindlused koos suurte mõisate ja hulga küladega, siis tema pidi leppima mõne lihtsa maatükiga Tartu piiskopkonna lõunaosas. Kirja pandi tema nimele „Krowelen hof“ – ja just selles, pooltuhat aastat tagasi tündiga pärgamendile veetud raskesti loetavas nimes on ajaloolased tuvastanud Päidla esmamainimist.

Muidugi ei piirdu Päidla tõeline vanus viie sajandiga. Arheoloogiliste leiupaikade rohkus Päidla külas ja lähiümbruses veenab, et isegi kui inimasustus on siin mõne korra katkenud, siis vaid väga lühikeseks ajaks. Asulakohad Mõisajärve kaldal ja Mõrtsuka teeristi juures pärinevad viikingiajast, nagu ka muistsed matmispaigad Kalmejärve ääres ja Pihlusaarel. Tartu Ülikooli kogudes säilitatakse Päidlast leitud muinasaegset metallkirvest. Muistse Ugandi päevil, kui Otepää linnus – koos lühemat aega kasutusel olnud Oandimäega – oli Kagu-Eesti tähtsaim võimukeskus, moodustas Päidla ümbrus selle loomuliku tagamaa. Nõnda on võimalik, et ka Tiesenhausenite valdus Päidlas ulatus tagasi juba 1224. aastasse, kui piiskop Albert pärast Otepää lõplikku alistamist asus ümberkaudseid maid läänistama ristsõdijatele – teiste seas oma õemehele Engelbertusele, kellest saigi Tiesenhausenite esiisa.

Et ristsüstamisega küla järjepidevus ei katke, seda tõendab Kalmejärve-äärse surnuaia kasutamine kuni varauusajani, ning just Vana-Liivimaa aegadest pärit

külakalmistu Mõrtsuka järve lähedal Kalmemäel. Sellised looduslike püha-paikadena koheldud kalmukünkad jäid Lõuna-Eestis oluliseks veel siis, kui nõuti surnute matmist kirikuaedadesse, ning nende kaudu elasid edasi põlisusu traditsioonid. Ehk õnnestub kunagi neil külakalmistuil läbi viia põhjalikud arheoloogilised uurimised, mis võiks palju lisada meie teadmistele toonaste aegade kohta. Siiski jääb 10. september 1522 alati kuupäevaks, mil Päidla astub muinasleidudest sündinud oletuste ja aimduste hämaralt rajalt kirjalike allikate valguse kätte.

Päidla nimi ise (*Paidel*) jõuab allikatesse 60 aastat hiljem, kirja pandud võiduka Poola-Leedu suurvärsiirüü ametnike poolt, kes Liivi sõja lõppedes saabusid oma uusi valdusi üle vaatama. Piirkonna teine, võib-olla ürgsem nimi jäi aga püsima Päidla mõisa saksakeelses nimetuses, mis oli käibel kuni 20. sajandini – Samhof. 1627. aasta maarevisjonis esineb see „Sammamoysa“ kujul. Selle algupärast kõla võib rekonstrueerida kui Samma või Sammaste. Nähtavasti pärineb see samast tüvest sõnaga „samm“, mille iidised juured etimoloogide arvates on algindoiraan keeles. See tüvi on meile andnud nii „Kalevala“ imeveski Sampo, India ilmasamba *stambha* kui ka Tiibeti taevase kuningriigi Shambhala.

RUUBEN KAALEP

järgneb

Uuendused/arendused Päidla külas

Kõik, kõik on uus septembrikuus! Nõnda klišeelikult Olivia Saare luuleridadega tuleb ka seekordset mõtisklust alustada.

Jah, uus on Päidla küla teemärgistus. Valla infokandjatelt ja sotsiaalmeediast oleme saanud lugeda, et Päidla külas on uus teemärgistus, millega muutus ka liikluskorraldus. Tee on muudetud üherajaliseks (mitte ühesuunaliseks!). Samas sisulist muutust see kaasa ei toonud. Ka varasemalt tuli sõidukitel arvestada jalakäijatega ning teise sõiduki vastutulekul kiirust alandada ja ohutult mööduda. Küll aga on just jalakäijaid ja rattureid silmas pidades maha märgitud turvalised liikumisalad. Tegemist on katkendjoone märgistusega, mis tähendab, et kui sõiduk vastu tuleb, saavad mõlemad sõidukid kenasti teineteisest mööduda. Täpselt nõnda on see liiklus juba aastaid Päidlas ka olnud, sellest ajast kui tolmukate Päidla külla maha sai.

Külavanemana olen mitmeid aastaid aktiivselt uurinud Maanteeametist võimalusi liiklusohutuse parandamiseks, eelkõige siis rääkinud kiirspirangu vajadusest selle „pimedate“ kurvidega Päidla küla lõigul. Vastused on olnud erinevad, kuid püsivat lahendust pole saanud. Nüüd siis tehti selline lahendus, mis on kindlasti „gramm“ rangem soovitud lahendusest, kuid parem kui endine olukord. Suheldes Maanteeametist Raul Tammelaga, selgub, et sarnaseid lahendusi on Eestis ellu viidud juba kümmekond, enamuse

neist Põhja-Eesti, kuid üks ka Valgamaal Hargla külas. Sarnaselt Päidlagale oli ka seal algselt segadust ja nurinat, kuid tänaseks on liikluskorraldus kenasti omaks võetud ja ka kardetud õnnetusi pole juhtunud. Loodame, et nii on ka Päidlas.

Lisaks on Päidla küla arenemas, külas on äsja renoveeritud 7-korteriga kortermaja, kortermaja asub vahetult tee ääres, ning arvestades kasvavat elanike arvu, pole mõeldav, et autod endiselt 90 km/h sõidavad. Kuid ega ka nüüd uue liikluskorraldusega peavad sõidukijuhid endiselt tähelepanelikult Päidla küla lõigul olema. Kiirus olgu pigem 50 km/h kui lubatud 90 km/h. Samuti on selge, et lähiaastatel on ka uusi inimesi külla kodu rajamas, mida paremini saab korraldatud külakeskkond, seda kutsuvamaks meie küla saab. 01.01.2022 elas külas 101 inimest, ning oodata on selle arvu kasvu lähiaastatel.

Lõpetuseks võiks öelda, et mõneti üllatas mind sotsiaalmeedias inimeste reaktsioon uuendustele – oli see siis segadus või hirm uue ees või ka naaberkülade kadedus, võta nüüd kinni. Naabrit või naaberküla vaenates me kaugetele ei jõua, pigem aitab ikka edasi paremuse suunas arvestav suhtumine ning hea ja sõbralik koostöö!

Ja kõige lõpuks, sel aastal saab Päidla küla esmamainimisest 500 aastat. Palju õnne Päidla külale!

Päidla külavanem ERMO KRUUSE

6.-16. OKTOOBER 2022

Otepää Maitseed

loe loou

3-käiguline erimenüü
19-29€

BRONEERI KOHAD:

GMP PÜHAJÄRVE RESTORAN
+372 799 7000, restoran@gmp.ee

UGANDI RESTO
+372 5833 4422, info@ugandiresto.ee

SANGASTE RUKKI MAJA
+372 766 9323, info@rukkimaja.ee

PÜHAJÄRVE SPA&PUHKEKESKUS
+372 766 5500, pjpk@pjpk.ee

MUNAKA RESTO
+372 733 3701, resto@munakas.ee

115. SÜNNIPÄEV

OTEPÄÄ GÜMNAASIUMI
VILISTLASTE
KOKKUTULEK

8. OKTOOBER 2022

REGISTREERIMINE algab kell 15.00
AKTUS kell 17.00, pärast aktust
lendude pildistamine
Kell 20.00 tantsuõhtu bändiga

Õhtujuht VEIKO VEIERT

Ansambel ONUD

OSALUSTASU eelregistreerimisel 25 eurot,
kokkutulekupäeval 30 eurot

Otepää Vallavalitsuse arvelduskontole märksõnaga
„OG kokkutulek, nimi (ka abielu eelne nimi), kooli
lõpetamise aasta“

SEB Pank EE351010202008200001
Swedbank EE192200221016248664

Täpsem info: www.nuustaku.edu.ee

PARKIMINE
KOOLISTAADIONIL